



KRISTENT

Perspektiv

13. ÅRG. NR. 2, 2010

Forkyndelsen i kirken

Sætter Bibelen dagsordenen i dagens forkyndelse? Vælges det kedelige og anstødelige fra i prædikenerne? Vil vi tiltales af Guds Ord eller blot underholdes? Vi tager temperaturen på det Ord, der lyder, og dem, der lytter.

Side 2



Intro: Saligprisningerne

Ny artikelserie om Saligprisningerne - Jesu ord om den kristnes karakter.

Side 5



OGSÅ I BLADET...



At leve med angst

Angst og frygt griber mange. Hvordan kan den komme til udtryk og er der hjælp at hente?.

Side 15

Hjælp i krisen

Krise, krise. Vi er hurtige til at bruge ordet om enhver situation. Men det er vigtigt vi bevarer hovedet koldt og erfarer Bibelens tale om krise.

Side 10



Når vi kritiserer

Tid til kritik og tid til at holde op med at kritisere. Hvor går grænsen?

Side 13



Spiritualitet

I serien om bibelsk spiritualitet ser vi på Jakobs brev.

Side 7

Forkyndelsen

hvor meget betyder den for os?

"Salige er de, som hører Guds ord og bevarer det"

Luk 11:28

Af Louis Nielsen

Forkyndelsen i kirken og de, som forkynnder, bliver ofte evalueret, og kritik er ikke ualmindelig, snarere forventelig.

Nu er der ikke noget galt ved at efterprøve det, man hører, snarere er det noget, Bibelen opfordrer os til at gøre. Men ofte går bedømmelsen på alle mulige andre ting end det bibelske indhold og den bibelske substans i det prædikede ord, såsom forkynnderens udstråling, hvor vittig og hvor frisk han eller hun var, forkynnderens udseende og manerer, og om man følte sig emotionelt henført eller sågar underholdt.

Nu skal artiklen ikke handle så meget om forkynnderen som om menigheden, tilhørerne, men en kortere paragraf om forkynnderen vil alligevel være på sin plads. Så den begynder vi med.

Forkynnderen er Ordets tjener

Forkynnderen bør først og fremmest besinde sig på, hvem han er der for, og hvorfor han er der. Han er menighedens (menneskers) tjener i den forstand, at han gerne vil formidle noget til sin menighed, som er den til gavn og opbyggelse. Det er ikke sig selv, han tjener, eller sit eget ego han udvikler og sit eget image, han bygger op. Han er der for andre.

Poul Madsen har i en af sine sange ("Kristne Sange" nr 103 "Som børn der sig fryder") udtrykt det på denne måde. Sangens overskrift bærer hele sangen, og

hver strofe giver os et friskt eksempel på, hvordan vi som Guds elskede børn kan tjene Ham og gøre det med fryd, således også ved.

*"at elske de ringe, de fattige, små,
og gerne vil bringe, hvad de kan forstå,
et ord fuld af nåde om ham,
der selv lå på fattiges måde i krybben af
strå".*

Men forkynnderen må også gøre sig klart, at han er Ordets tjener, og at han er underlagt Ordet og ikke over det, at han er Guds tjener og er kaldet til at være Gud til behag ved at kundgøre Guds vilje og råd og ikke sine egne råd og sine egne tanker.

Det er ikke sig selv, han prædiker, men Kristus som Herre. Autenciteten, som det postmoderne menneske lægger så megen vægt på, kommer ikke inde fra ham selv, men kommer udefra, fra Ordet selv, fra Helligånden og fra Guds egen myndighed og autoritet.

Forkynnderen må være kompromisløs i den henseende, at han ikke belægger sine ord for at behage mennesker; ingen må være i tvivl om, hvor hans loyalitet er, han må også i sin personlige livsførsel vise, at han ærer det ord, han prædiker og underlægger sig det. Han må også være rede til at bære hån og spot for Ordets skyld og være rede til at blive misforstået og misrepræsenteret, ligesom han må være indstillet på at være udholdende og tålmodig og nogen gange også se sig frustreret og mislykket

i sin tjeneste. Alle Guds tjenere har været udsat for det og vil blive udsat for det, selv Jesus var det.

Forskellige kirker og menigheder har forskellige måder at kalde Ordets tjenere på, og forskellige krav til, hvordan disse skal være uddannede og udrustede.

I udpægede lægmandsmenigheder har der sjældent været opstillet formelle krav, som en forkynnder har skullet opfylde; i mange tilfælde har et møde eller en gudstjeneste været styret af det, man har ment har været Helligåndens indskydelse her og nu.

Det har man dog mere og mere forladt i de etablerede menigheder, hvor en stadig større del af gudstjenesten er blevet forudtilrettelagt og styret; husmenigheder derimod tenderer imod at have en møde-og gudstjenesteform, som tidligere var normen i f.eks. brødre-forsamlinger og andre frie menigheder.

Med indførelsen af strukturer og faste former bliver kravene til forkynnderne også ofte formaliserede og professionaliserede på en måde, så en teologisk uddannelse eller en eller anden lederuddannelse bliver tæt på at være et "must". Om det altid er en god ting er en helt anden sag, men nok en diskussion og en overvejelse værd.

Når man ser på, hvordan "præster" og andre ledere i kirkerne ofte bliver "udbrændte" og opgiver efter forholdsvis kort tid, kan man godt spørge - og spørge både bekymret og angstelig - om der ikke er et eller andet afgørende galt, om der ikke er noget, vi har misforstået og et eller andet sted, hvor vi er gået fejl af vejen.

Modtagelse af forkyndelsen

Men nu er vi også så småt på vej over i det, som er hovedanliggendet for denne artikel, spørgsmålet om prioriteringer i menigheden og vores forventninger til, mål med og modtagelse af forkyndelsen.

Det er helt tydeligt, at forkyndelse ikke spiller den rolle i menighederne som den tidligere har gjort. Er der noget, man mener, kan undværes eller kortes ned til næsten ingenting i gudstjenesten, så er det prædikenen.

Hvor man i mange kirker førhen, foruden søndagsgudstjenesten, ugentligt havde, hvad man kaldte et "opbyggelsesmøde", bibelmøde eller helliggørelsesmøde, og desforuden flere steder søndag aften havde et "evangelisk møde", som alle på en eller anden måde havde forkyndelse og undervisning i centrum, så er det nu en saga blot.

Hvad der er af forkyndelse begrænses nu af prædikenen søndag formiddag, og den varer i flere kirker ikke mere end 15 til 30 minutter. Netværksgrupper er kommet i stedet og her er undervisning og forkyndelse i bedste fald kun en biting.

Mange kristne sukker efter at kende mere til Bibelen, og når initiativer tages til at skabe fora for bibelundervisning er mange glade, men det gode forsæt holder ofte ikke længe.

Dagliglivets krav og de mange andre ting, man vil med sit liv rykker ind og fortrænger de gode forsætter. Forhåbentlig kommer der tid en anden gang, og forhåbentlig gives muligheden en anden gang. Men bliver der tid og kommer mulighederne? og gør det nogen forskel, hvis det sker? Ja - se det er en anden historie.

Sætter Bibelen dagsordenen

Også når det gælder indholdet af forkyndelsen, er meningerne og holdningerne mange, og kun sjældent får Bibelen lov til at sætte dagsordenen. Vore spørgsmål er mere interessante, end de spørgsmål Bibelen stiller til os, og vi ønsker langt mere at blive bekræftede i vort eget og få noget at vide om os selv, end vi ønsker at kende, hvad Gud tænker om os, og hvem Han er, og hvad Han tænker.

Det jordiske, det umiddelbare, dette liv og vor egen eksistens og eksistensen i almindelighed fylder vort interessefelt

Guds folk er først og fremmest et lyttende folk, lyttende til Gud og til hans røst.

mere end det himmelske, det evige og mere end Guds eksistens og hans mening og vilje med vort liv.

Virkningerne af, at kirken har fulgt opinionens pres, er ikke udeblevet. Bibelkundskaben hos mange af os lader sørgeligt meget tilbage at ønske. Alt for mange mangler det bibelske overblik, har f.eks..ingen fornemmelse for Bibelens frelseshistoriske linje, ingen kronologisk eller geografisk fornemmelse, ingen idé om, hvad der er budskabet i mange af Bibelens fortællinger, ingen fornemmelse for, hvorfor tingene set fra Bibelens perspektiv ser ud som de gør, fordi de ingen fornemmelse har for, hvordan den Gud, som Bibelen åbenbarer og hvis vilje den forkynnder, er.

Alt dette være sagt i dybeste ydmyghed og uden foragt for eller bebrejdelse mod nogen. Men i sorg, uro og bekymring, bekymring for, hvordan Guds kirke og kristenfolket skal "stå distancen", alt efter som det bliver mørkere og mørkere i verden og sværere og sværere at være en kristen og navnlig leve som en kristen.

Vælges det kedelige fra?

Med hensyn til hvad formålet og målet med forkyndelsen er, kunne vi også godt være mere tydelige, end vi er. Forkyndelse er ikke en kristen eller kirkelig udgave af, hvad underholdning er i de elektroniske medier. I disse synes alt - selv nyhedsformidling - at høre under hovedkategorien underholdning og underholdende og kun som subkategori har man "nyhedsformidling" eller "vidensformidling". Men først og fremmest skal det være underholdende. Selv i en kirkelig sammenhæng har man hørt nogen spørge: Men hvad er underholdningsværdien af det?

Ingen tilstræber kedsomhed eller at gøre noget kedeligt. Men det er farligt som sit udgangspunkt at operere med et spørgsmål om noget kan opfattes som kedeligt og så vælge det fra, hvis man skulle mene, at det er det.

I en kristen sammenhæng er det afgørende spørgsmål spørgsmålet, om det, vi ønsker at formidle og bringe videre til mennesker, er Guds sandhed eller ikke, om det lærer os Gud og Guds nåde og frelse bedre at kende og dermed drager os til Gud eller det ikke gør det? Nogen vil måske opfatte det som kedeligt, men så er der ikke noget at gøre ved det. Det skulle være overflødigt at sige, at vi naturligvis må formidle budskabet så levende, så autentisk og så overbevisende som muligt - salvet og bistået af Helligånden og Helligåndens kraft - men ikke et sekund må vi glemme, at det er Guds sandhed, vi er sat til at formidle, ikke hvad der "kildrer menneskers ører".

Det er afgørende, at vi har et mål for vor forkyndelse, at vi går efter noget, og ikke bare taler på må og få og om hvad som helst. Smalltalk hører ikke hjemme på en kristen prædikestol. Gags og selvpromoverende udfald heller ikke. "Ikke os selv prædiker vi", siger Paulus, "men Jesus Kristus som Herre". Det, vi siger, må være til "indbyrdes opbyggelse og gavn", "til trøst, formaning og hjælp"; det må forherlige Kristus, og vi må kunne erkende det og modtage det som "Guds ord, ikke menneskers ord".

Det må være blevet sandhed for os selv og i os selv, selvom vi altid, ligesom alle andre står under ordet og ikke over det, og vi selv må høre det, før vi kan forvente at andre kan høre det. Således er der meget vi som Ordets tjenere og forkyndere ind for Guds ansigt må

arbejde med hos os selv.

Det er "troens ord" vi prædiker, og vi prædiker "ud af tro til tro". Vi lægger ikke skjul på, at det vi vil, er at bringe mennesker ind under "lydighed mod Kristus". Men vi gør det ved Ordet og ved Ordet alene og ikke ved hjælp af manipulationer eller andre former for overtalelse og pres.

På ingen måder ønsker vi at gøre os til herrer over andre og deres tro. Kan vi derimod være medarbejdere på andres tro og glæde, føler vi os lykkedes i vores tjeneste. Andre, ikke os selv er altid i fokus, også når det gælder forkyndelse.

Lyttende ører

Kun få af os er forkyndere og kun få af os skal tilstræbe at blive det. Det siger Bibelen, ikke jeg. Men vi er alle, også vi som er forkyndere, tilhørere. Alle er vi tilhørere til Ordet, også den som forkynder.

Hvis han eller hun ikke føler sig som det, er der noget grundlæggende forkert i hans eller hendes vurdering af situationen. Guds folk er først og fremmest et lyttende folk, lyttende til Gud og til hans røst. Vi er det folk, som sætter os ned for Guds fødder og modtager ord af hans mund.

De lyttende ører og det stille modtagelige sind understreges igen og igen i Skriften, i Det Gamle Testamente ikke mindre end i Det Nye Testamente. Jesus beskrives af Esajas som lyttende og modtagende, og i Jesu ord i Johannes Evangeliet understreger Jesus igen og igen sin lyttende, iagttagende og dybe afhængighed af sin himmelske Fader. Hvad han hører ham sige, siger også han, og hvad han ser Ham gøre, det samme gør også han. Intet kan han eller vil han kunne uden sin himmelske Fader.

Jesus opelsker i sine egne den samme afhængighed. Kirkelig og kristen modenhed er ikke, at vi kan selv, men at vi er sådan vokset op til Ham, Kristus, som er Hovedet, at vi også fuldgældigt repræsenterer Ham i verden og for verden.

Det er kirkens smerte og ulykke, at den kun i alt for ringe grad er blevet moden. Derfor har den ikke kunne modstå tidens og verdens pres, men har ladet sig lede alt efter, hvor strømmen drev den hen, hvor vinden blæste og som menneskers terningekast er faldet ud.

Et møde med Herren

Som tilhørere er vi disciple, disciple under vækst, men aldrig fuldvoksne før herlighedens og forløsningen dag kommer, og vi står foran Guds og Lammets trone. Vi har altid mere at lære, og Gud har altid mere at give os. Derfor må der være en hunger i os efter Guds ord, og kun ved det ord "vokser vi op til frelse". "Oplad mine øjne, så jeg må skue de underfulde ting i din lov", således bad salmisten, og således beder Paulus. "Tænd din ild og din brand i os", når vi hører dit ord, som det brændte i dine disciples hjerter, da du oplod for dem Skrifterne og oplod dem til at forstå Skrifterne. "Jeg er kommet for at høre, hvad du min Gud og Skaber nu vil tale til mig".

Hvorfor beder vi kun sjældent sådan, hvorfor bliver det tit noget blot rituel og formelt at mødes, ofte mere et møde med hinanden end at møde med den levende Gud? Hvorfor holder vi vore antenner tæt ind til os frem for at åbne dem mod Gud og også at forvente, at når vi kom til Guds hus, så mødte vi Herren selv, og Han mødte os med sit ord og i sit ord? Er det ikke det, vi skulle begynde at spørge ind til fremfor at være så optaget af form og atter af form?

Jesus efterlyste "det åbne øre", som var, hvad han selv havde. Han efterlyste det, medens han var her, og han efterlyser det nu fra Himmelen. Og han erklærer dem salige, som har sådanne ører, de, som "hører Guds Ord og bevarer det". Jakob appellerer til os om at være "sen til at tale, men snar til at høre"; Paulus understreger igen og igen, hvor vigtigt det er at lytte til det prædikede ord, til ordet om Kristus, det som skaber troen, og som også giver alt, hvad Guds mennesket behøver for at være netop Guds mennesker. Hebræerbrevet understreger og formaner os til at høre Guds ord og høre det i dag, altså høre det, når det lyder og ikke skubbe det til side, men handle på det og handle på det nu. Peter tilskynder os til som "nyfødte børn at hige efter ordets ufortyndede mælk, så vi ved det kan vokse op til frelse".

Men Bibelen advarer os også imod de mange ting i verden, i livet og ikke mindst i vort sind, som modvirker, at vi hører Ordet, og det kommer til at sætte frugt hos os. Jesus nævner Djævelen, men også tidslerne, som er i

vore hjerter, og som, hvis de får lov til at gro vil ende med at kvæle Ordet, så det ikke bærer frugt. Han nævner også overfladiskheden, ordet får ikke lov til at fæstne rod, og han advarer specifikt både mod bekymringerne, dagliglivets sysler og rigdommens bedrag som årsag til, at Ordet kvæles, standses i sin vækst i os, og ender uden frugt. Også forfølgelser for Ordets skyld kan være mellem årsagerne til, at det dør i os. Det er allesammen vægtige grunde, som vi alle som tilhørere til Ordet må tage til os og lade indgå i vor ransagelse af os selv.

Hovmod vil altid modvirke Guds ord, det samme vil "klogskab i egne tanker", splittelser, persondyrkelse, sekterisme, fordomsfuldhed og mange, mange andre ting, som vi med Højsangens billede kunne kalde "de små ræve, som ødelægger vingården", og som vi derfor må "fange" og få uskadeliggjort.

Ordet er skarpt, og det gør sig til dommer over os, og det helt ind til det inderste i os. Det sårer, og det læger. Det bryder ned og bygger op. Det tager til fange og sætter i frihed. Det er sødt og bittert.

Disse ting må vi som tilhørere til ordets forkyndelse - og som bibellæsere - være indstillet på vil møde os. At være tilhører er derfor lige så udfordrende og lige så engagerende som at være forkynder, også lige så forpligtende. Som tilhørere har vi også brug for at være disciplinerede og trænede, trænede til at høre, trænede til at tage imod, trænede til at bedømme.

En af vor tids største svøber er, at vi ser os som forbrugere i enhver sammenhæng. Vi bruger hinanden - den gensidige nytteværdi (vi fristes til at skrive "byttéværdi") sætter sig på alt - vi "køber" dette og hint, alt er blevet til "en vare", alt skal kunne "sælges", og kun hvis det kan sælges, har det legitimitet - ustandseligt søger vi anerkendelse og bekræftelse og vort image vejer tungt og vi forventer, at der bliver kælet for det.

Men det er en syndig og skæv udvikling, og jo før vi omvender os fra den, des bedre. Lad kirken være det første sted, hvor det sker. Og lad det først og fremmest ske i os som tilhørere. Så kunne det ved Guds nåde hænde, at det også forplantede sig til forkynderne. Så havde Ordet igen frit løb iblandt os, og hvem ved, hvad der så kunne ske?

Saligprisningerne

- en kristens karakter

Da Jesus så skarerne, gik han op på bjerget og satte sig, og hans disciple kom hen til ham. Og han tog til orde og lærte dem:

*Salige er de fattige i ånden,
for Himmeriget er deres.
Salige er de, som sørger,
for de skal trøstes.
Salige er de sagtmodige,
for de skal arve jorden.
Salige er de, som hungrer og tørster efter
retfærdigheden,
for de skal mættes.
Salige er de barmhjertige,
for de skal møde barmhjertighed.
Salige er de rene af hjertet,
for de skal se Gud.
Salige er de, som stifter fred,
for de skal kaldes Guds børn.
Salige er de, som forfølges på grund af ret-
færdighed, for Himmeriget er deres.*

Matt. 5:1-12

På et bjerg i Galilæa for snart 2000 år siden begyndte Jesus sin mægtige Bjergprædiken med ordene: "Salige er de fattige i ånden, for himmeriget er deres".

Igen og igen lød det. Velsignede er de. Salige er dem, der har bøjet sig og erkendt, at de er kommet til kort. At deres eget livsprojekt ikke holder. At de er fortabte syndere, der har behov for at blive frelst. At det ikke er nok at hanke op i sig selv og på den ene eller anden måde at booste sit selvværd ved at mobilisere sine indre ressourcer. At deres liv kun afhænger af dette ene: At klynge sig til Messias, som deres eneste håb om frelse.

Den første Saligprisning slår det fast. Dette er en beskrivelse af mennesker, der har fået Himmeriget. Dette er ikke

Af Carsten Thomsen

en tjek-liste, hvor du kan fortjene dig frelsen, hvis du stræber efter at blive mere og mere præget af disse ting. Saligprisningerne er en beskrivelse af den kristnes karakter. Sådan vil de mennesker være, for hvem Gudsriget er blevet en realitet. Dem, der har bøjet sig for Kongen og Herren og er blevet flyttet over i den elskede søns rige. Nye normer og værdier præger dem. De begynder at leve med et helt anderledes sæt prioriteter og holdninger. De lever i verden. Men de er ikke af verden. Gud har kaldet dem ud fra verden, og de har underlagt sig Kongernes Konges autoritet. Det vil være Åndens gerning i dem.

Derfor bliver Saligprisningerne også en stor udfordring til kirken og til den enkelte kristen. Saligprisningerne tvinger os til at stille nogle spørgsmål om vor egen karakter, livsstil og lydighed. Er de troende det, som John Stott i sin kommentar har sat som overskrift på Bjergprædiken? En kristen modkultur? Eller smelter vi så meget ind i den verden vi lever i, så vi bliver verdslige?

D. A. Carson skriver i sin kommentar til Bjergprædiken, at disse tre kapitler både drager ham og gør ham til skamme. De tiltrækker ham som en natsværmer til en projektør, men lyset er så skarpt, at det svider og brænder. Der er ingen plads til hul fromhed og forstillelse.

Dette gælder i høj grad Bjergprædikens indledende Saligprisninger. Mange er blevet draget af disse korte, fyndige sætninger. Forundret men også forvirret. Forbløffet men også forskræmt. For er dette en beskrivelse af mig? Præger dette vort kristne fællesskab?

Som poesi flyder de let og ubesværet fra ens mund, men hurtigt begynder de også at kradse og efterlade en bismag. For åndens fattigdom er ikke noget vi ganske naturligt søger af hele vort hjerte. Sagtmodighed er bestemt ikke opskriften, hvis vi vil frem i denne verden. Saligprisningerne står i voldsom opposition til al selvhævdelse, selvtilstrækkelighed og selvished. Narcissisme og navlepilleri præger det moderne menneske. Saligprisningerne kalder os derimod til ydmygt at prioritere Gud og næsten før en selv.

Himmerigets normer

Den første og sidste saligprisning bliver afsluttet med ordene "for Himmeriget er deres". En jøde ville her spidse øre. For ham var det brændende spørgsmål: "Hvornår kommer Messias og opretter Riget for Israel og befrier os for det romerske regime, som undertrykker os? Hvornår træder Gud ind på scenen og lægger alt og alle under sig.

Overraskende er det, at Jesus som åbningsalut på sin forkyndelse erklærer, at Riget allerede er kommet nær: "Tiden er inde, Guds rige er kommet nær; omvend jer og tro på evangeliet", siger han i begyndelsen af Markus-Evangeliet. Riget er ved Jesu komme iblandt os, nær os, hos os.

Det rige, som Jesus taler om i Bjergprædiken, er mere end en militær befrielse, og rækker længere end til det jødiske folk. Jesus taler mere om et kongedømme, ikke så meget med geografiske grænser, men en åndelig autoritet, der bryder ind i denne verden allerede nu. Dette Rige kommer med Jesus, og det skabes ved at hans ord

slår rod i menneskers hjerter. Han taler om, hvad der sker, når hans evangelium bliver en virkelighed i menneskers liv. Der, hvor han byder over de onde ånder, helbreder de syge og oprejser de døde og taler med visdom og autoritet, der er Himmerriget nær. "Hvis det er ved Guds ånd, at jeg driver dæmonerne ud, så er Guds rige jo kommet til jer", siger Jesus i Matt. 12:28.

Og Jesus står nu frem med en åben invitation. Guds frelsende gerning er begyndt i Jesus Kristus. Omvend jer, bekend jeres synder - tro på evangeliet, træd ind i dette Rige, modtag det, underlæg jer Kongen, bøj jer for Herren - I dag!

Dette Riges normer bliver nu af Jesus beskrevet i Saligprisningerne. Og der er mange paradokser. Det så at sige fødes i åndelig fattigdom. Det udbredes ikke med sværdet, men ved i sagtomdighed at vende den anden kind til, og det når til verdens ende under store forfølgelser. Riget er her allerede, men det er endnu ikke kommet i al sin fylde. Vi venter på at Jesus kommer igen for at etablere sit evige rige, hvor alt bliver underlagt ham. Hvor ingen kan unddrage sig Ham, og hvor ethvert knæ vil blive nødt til at

bøje sig. Som kristne lever vi nu i dette spændingsfelt mellem Riget nu - og Riget, der kommer i al sin herlighed.

Ikke kun superkristne

Nogle kristne mener, at Jesus her fremstiller et meget højt ideal, som det er helt urealistisk kristne kan leve op til. Og andre kristne mener, at det kun er en elite af særligt superåndelige kristne, som Jesus beskriver her. Nej, Saligprisningerne gælder alle kristne. Der er heller ikke tale om, at nogle er fattige i ånden, mens andre kristne er sagtomdige, mens en tredje gruppe er fredsstiftere. Nej, alle kristne burde være karakteriseret af dem alle.

Disse ting, som Jesus her velsigner, vil flyde ud af en kristen, som er i et vedvarende og nært forhold til Jesus. I og med at vort fællesskab med vor Herre bliver dybere og rigere, vil vi blive mere præget af dem.

Velsignelser - nu og i fremtiden

I Saligprisningerne kommer Jesus med en objektiv vurdering af de kristne. De er salige - eller som Bibelen på Hverdags-

dansk oversætter det "velsignede". Den Ny Aftale har oversat det med "heldige" men det har en uheldig klang af tilfældighed over sig. Dette her handler om Guds godkendelse, accept og velsignelse af den kristne, uanset om han føler det eller ej, uanset om den kristne oplever lykkelige eller ulykkelige omstændigheder.

Og det er ikke så lidt, at den troende her bliver velsignet med. Himmeriget er deres, de skal trøstes, arve jorden, mættes, møde barmhjertighed, se Gud og kaldes Guds børn. Dette er ikke kun løfter om en herlig fremtid i Himmelen sammen med Gud, men også velsignelser, vi kan træde ind i allerede nu, da Riget er kommet med Jesus. Disse løfter har både en "her-og-nu" og en fremtidig opfyldelse.

Så ikke alene er Saligprisningerne en stor udfordring for den kristne - der er også en stor opmuntring at hente i disse otte udsagn. Løfter, som kan styrke os og bære os igennem enhver modgang.

Den næste artikel tager vil handle om den første Saligprisning: "Salige er de fattige i Ånden, for Himmeriget er deres".

Counterfeit Gods - Timothy Keller



Bøger

Counterfeit Gods - When the Empty Promises of Love, Money and Power Let you down

af Timothy Keller,

Hodder & Stoughton, London, 2009; kan fås hos Saxo.dk; kr 149,95 + porto 19 kr.

Det er ikke almindeligt, at vi anmelder en engelsk bog i Kristent Perspektiv. Men denne bog er så god og så vigtig, at vi ønsker den mange læsere. Så kan du med noget udbytte læse engelsk, så køb denne bog.

Den er rimeligt let læst af den, der rimeligt ubesværet læser engelsk. Undertegnede har på intet tidspunkt måttet søge hjælp i en ordbog, og Timothy Keller skriver klart og langt fra indviklet. Vi må håbe, at et eller andet forlag på et tidspunkt kommer med en dansk udgave.

Timothy Keller fra Redeemer Presbyterian Church i Manhattan, New York skriver om afguderne og om de kræfter, som ligger bag afgudsdyrkelse og den ufrihed, som afgudsdyrkelsen hensætter os i.

Når vi læser det, føler vi os alle ramt, og på den måde er bogen en øjenåbner, som kaster lys over mange af de problemer, samfundene står i til halsen, og som også på forskellig vis griber forstyrrende ind i vore liv.

Kapiteloverskrifterne er:

Introduction - The Idol Factory
All You've Ever Wanted
Love Is Not All You Need
Money Changes Everything
The Seductions of Success
The Power and the Glory
The Hidden Idols in our Lives
The End of Counterfeit Gods

Epilogue: Ending and Replacing your Idols.

I hvert kapitel afslører Timothy Keller først afguden og giver eksempler og illustrationer over afgudens magt i vore liv. Eksempler fra det offentlige liv trækkes frem tillige med eksempler, Timothy Keller har mødt i kirken.

Hvert kapitel slutter med et bibelsk eksempel. Hvad forfatteren får ud af disse eksempler er hele bogen værd. Uden på nogen måde at være fantasifuld eller læse noget ind i Bibelens fortællinger, uddrager han tværtimod pointer af dem, som vi overraskes over, at vi ikke for længst har set.

Det er en virkelig god bog, vi har foran os her. Tankevækkende ud over det sædvanlige. Befriende og forløsende. Jeg kan næsten ikke finde lovord nok, men tag og læs.

Jakobs spiritualitet (2)

Af Louis Nielsen

Visdom i ord og handling

Jakob har i sit brev meget at sige om visdom. Jakobs Brev er den bog i Det Nye Testamente, som minder mest om Ordsprogenes Bog i Det Gamle Testamente. I Ordsprogenes Bog som i visdomstraditionen i Israel generelt er det "Herrens frygt" (gudsfrygten) som er visdommens kilde, og det ikke kun visdom i en specifik religiøs betydning, men visdom overhovedet.

Visdom har afgjort et kundskabsmæssigt element knyttet til sig, men er ellers først og fremmest praktisk visdom, livsvisdom, visdom til livet. I en bibelsk sammenhæng er visdommen knyttet til Torahen, budene og dermed til gudsåbenbaringen.

Det er også tilfældet i Jakobs Brev; her er visdommen også knyttet til Guds ord, nu oplyst af Jesu Kristi komme til verden.

Jakobs udgangspunkt er, at vi alle har brug for visdom, og at vi kun kan få den hos Gud, som også gerne giver den og giver den rundhåndet og med glæde. Vi fejler alle i livet, ikke bare fordi vi er mennesker og ikke Gud, men navnlig fordi vi er syndere, og vor fejlen stilles i relief af, at vi er skabt i Guds billede og til den fuldkommenhed, som er i Gud, og dog er vi så langt fra mål, så langt fra at ligne Gud.

Måske skulle vi gøre ophold her et øjeblik og reflektere lidt over det her. Så megen af tidens spiritualitet (også til dels den kristne) er intuitiv og spontan, mere

et spørgsmål om "mavefornemmelser" og anden form for følelser, drømme, længsler og bevidsthedsudvidelse end om kendskab til Gud og indsigt i det liv, som behager Ham og glæder Ham. Jakobs Brev kan virke som et korrektiv til dette, en bringer vor religiøse søgen og vore religiøse længsler ind på det rette spor.

Visdom og tro er for Jakob uadskillige, nærmest et tvillingepar. Visdom er den stabilitet i livet, som troen giver. Alt i livet kommer og går. Livet er aldrig i ro, men i en stadig urolig bevægelse. Vore ønsker og begæringer bevæger sig på samme måde i en evig bølgegang. Vore følelser ligeledes. Også vort selvværd er

konstant i bevægelse mellem Zenith og Nadir. Jakob sammenligner med "en bølge på havet, der rejses og brydes af vinden". Sådan er Gud ikke, han som er "lysenes fader, hos hvem der ikke findes forandring eller skiftende skygge", Han som "ved sandhedens ord fødte os til at være en førstegrøde af hans skabninger" (1:17-18).

Ustandseligt ønsker vi, at vore kår og omstændigheder var og er nogle andre end det, som de er, og så ser vi ikke livet fra den side, Gud ønsker og vil, vi skal se det og leve det, men kommer til at lægge vægt på mindre vægtige ting; dvs. vi mister livet enten i ærgrelse over, at vi ikke har, eller vi mister det, fordi vi har



og glemmer, at det at have ikke er livet, og at vi en dag må tage afsked med alt, hvad vi har.

Visdommen vil lære os at fæstne vort øje på Gud og hjælpe os til at holde fast ved, at han er det faste holdepunkt i livet, den som har givet livet og opretholder livet, den som har givet det dets uerstattelige værdi og dets storhed.

Jakob har allerede ved at have haft os i skole nogle få minutter åbnet vore øjne, som de aldrig er blevet åbnet før. Gid vi så kan holde fast ved, hvad vi har lært.

Et liv fyldt med mening

Mange mennesker i dag véd hverken ud eller ind, véd ikke hvorfor de er til, og hvad det altsammen betyder. Ofte er man også holdt op med at spørge, alt imens man fylder livet ud med evig jagt på oplevelser, en bemærkning om at "slå tiden uhjel", høres ikke sjældent.

Jakob viser os med udgangspunkt i den guddommelige visdom vej til et helt andet meningsfuldt liv, hvor selv livets tunge ting (1:2; 9), har mening og kan give lykke, hvor alt ender godt, fordi det ender i en ny verden (1:18), som vi allerede har fået en oplevelse af og en forsmag på, ved at vi er Guds børn, hans nyfødte skabninger.

Denne Guds visdom er knyttet til Guds ord, er nærmest synonymt med Guds ord, det ord, som mennesket lever af. Det ord skal vi være "snare til at høre", justere og indrette vort liv efter, handle på. Når det retter sit søgelys mod os, vil det afsløre vort livs mørke kamre, de kamre hvor "urenhed" og "ondskab" bor, men også hjælpe os af med denne uheldsvangre ballast.

Den (visdommen) vil også gøre os sen til at tale, fri os fra tom snak, fra ordgyderi og pral, fra at lade ord træde i stedet for handling.

Visdommen vil fri os fra snobberi, som ikke er så uskyldig, som vi gerne vil gøre det. Snobberi udspringer ikke alene af servilitet, men også af arrogance, selvretfærdighed og personsanseelse, altsammen noget, som burde være utænkeligt for os, som tilbøder Jesus Kristus, den herliggjorte (2:1 f.).

Visdommen ovenfra vil også fri os fra at manipulere med Guds ord, så Guds ord kommer til at sige noget andet end det, det gør, vil fri os fra at tolke Skriften, så den aldrig kommer til at sige os noget

ubehageligt, men kun det, som kildrer vore ører (2:14-26).

Få områder af vort liv behøver vi mere at bringe ind under visdommens kontrol end vor tale. Jakob bruger et helt kapitel af sit brev til at advare os mod "tungens" synder, tillige med, at han flere andre steder i brevet advarer mod uforsvarlig brug af ord. Jesus advarede også mod misbrug af ord. Jesus havde sagt: "På dommens dag skal mennesker aflægge regnskab for ethvert tomt ord, de har talt. På dine ord skal du frikendes, og på dine ord skal du dømmes" (Matt 12:36-37). Tankevækkende og frygtindgydende er det at tænke på både hykleriet og ondskaben, som vi med tungen (vore ord) er kapable at fremføre. "Den", siger Jakob, "smitter hele legemet og sætter hele tilværelsens hjul i brand og er selv sat i brand af Helvede". "Ustandselig er den på færde med sin ondskab og fuld af dødbringende gift" (3:6 ff.).

Ikke mærkeligt, at hvor det er den slags "visdom", som råder og fylder os, "der er der misundelse og selvhævdelse, dér hersker uorden og alt ondt" (3:16). Jakobs voldsomme og hæftige ord kan måske nogen gange få os til at tro, at han er så meget ude på overdrevet, - at der måske endda er tale om en parodi eller en hyperbel (overdreven sprogbrug) - at vi ikke tager ham alvorligt. Men når han taler om "den visdom" som "jordisk, sjælelig og dæmonisk", så begynder vi måske at ane lidt af alvoren med det, han advarer mod.

Jakobs beskrivelse af "jordisk visdom" kontrasteret med "visdommen fra oven" (3:15) med deres respektive afsæt i daglig liv og vandel minder på mange måder om den kontrast mellem "kødets gerninger" og "Åndens frugt", som Paulus henviser til i Gal 5:19-21 og 22-26). Ved at tale om "visdommen fra oven" viser Jakob, at han tænker på visdommen som Guds gave og kommende fra Gud til den, som beder ham (1:5; 17), og den visdom associeres i Det Gamle Testamente med Guds ånd, med Helligånden (se Es 11:1-5; 42:1) og med Messias (Davids rodskud, Herrens Tjener).. Jakob kan udmærket have haft Es 11:1-5 i tankerne; beskrivelsen af de frugter, som visdommen ovenfra sætter sig og som han nævner i 3:17-18 minder påfaldende om Es 11:4-5 og udvidet også om Es 11:6-10..

"I skal", siger Paulus i Gal 5:16 "leve i Ånden og ikke følge kødets lyst"; Jakobs

version af det samme råd er, at vi skal leve og vandre som visdommen fra oven lærer os, og ikke efter den "visdom", som hører vor faldne natur til, er jordisk (af denne verden) "sjælelig (Paulus' ord er her "kødelig" og dæmonisk (er "bestemt af ham, som hersker over luftens rige, den ånd, der stadig virker i ulydighedens børn" (Ef 2:2)).

Ikke en teoretisk tro

Vi hører også i Jakobs beskrivelse af visdommen fra oven et ekko af Jesu bjergprædiken, ikke mindst af saligprisningerne. "Ren", "fredsstiftende", sagtmodig ("mildhed" og "omgængelighed" er ordene, Jakob bruger), "barmhjertig" og "retfærdig" indgår i Jakobs liste, som de gør det i bjergprædikenen (Matt 5:3-9). Vi kan også sammenligne med "kærlighedens højsang" i 1 Kor 13.

"Hvem er vis og forstandig?" (3:13) spørger Jakob. Han har det med at stille skarpe spørgsmål, spørgsmål vi ikke kan lide at få stillet. Det er ligesom, når han stiller spørgsmålet om forholdet mellem tro og gerninger (2:14 ff.), eller foreholder os, at vi ikke kun skal være ordets hørere, men også det gørende (1:22 ff.).

Kristendom er ikke et teoretisk anliggende for Jakob, den er afgjort et liv, vi skal leve, en tro, vi skal praktisere, en åbenbaring, vi skal implementere i vort liv og lade forme og støbe os til de mennesker, vi skal være for Gud og for hinanden (1:2 ff.).

Det fremgår af brevet, at vi ikke fødes som sådanne mennesker. Et Guds værk må til, en fødsel, en omskabelse ved Guds egen indgriben i vort liv formidlet ved hans ord (1:18). Vi har også på ethvert plan og til enhver tid i vor vækst og udvikling som disse mennesker behov for Guds hjælp, for hans visdom og hans nåde (villighed til at give og give rundhåndet og uden bebrejdelse). Vi har behov for at bede og modtage af hans gaver, og vi har behov for hans konkrete ord og hans konkrete anvisninger. Vi har behov for forvandling og omvendelse. Vi har behov for realisme, ærlighed, ægte selverkendelse (selvkritik), at vi kalder tingene ved rette navn, at blive befriet fra illusioner og ønsketænkning.

Modning i det kristne liv kan ikke ske uden modgang og prøvelser (en

støbeproces er i gang med os og den fører os gennem ild). Synd og fristelser er vore modspillere, og de er meget aktive og meget farlige (1:14-15). Men Gud er der med sin hjælp. Djævelen er også en modspiller (4:7), og det er også verden (4:4). Meget synes således at kunne true det fornyelses- og omskabelsesarbejde, Gud har begyndt i os, og som han længe efter skal tage form (4:5-6).

Det er ikke småting af fejl og forhindringer, Jakob ser hos de mennesker, han skriver til og i de samfund (eksempler 2:1 ff. og 4:1-6), som er modtagerne af hans brev. I så henseende kan han godt minde om Det Gamle Testaments profeter, om Amos for eksempel eller om Mika. Uendeligt meget vand er løbet i havet, siden Jakob skrev sit brev, men hans ord er stadig brandaktuelle. Det spejl (1:23 f.), han holder frem for os og beder os spejle os i, afslører også nu mange ting om os, som ydmyger os og gør os bedrøvede. Det siger også meget om vore kirker. Visdom i den betydning og forstand, Jakob forklarer og definerer den, er stadig en mangelvare hos os.

Alt for ofte oplever vi, at vi ikke kan løse op for konflikter, der opstår i familier, mellem venner og i kirken (4:1 f.). Alt for ofte er der en modsigelse i vore personlige liv mellem det, vi tror og det, Guds ord siger til os og vore personlige liv. Ofte må vi tage Jakobs formaning til os: "Mine brødre, sådan bør det ikke være" (3:10). Ofte må vi også tage til efterretning, at vi dømmer forkert om, hvad der gør livet værdifuldt, og at vor værdiskala ikke matcher Guds. Sladder og bagtalelse, hykleri, forstillelse og svig, misundelse og andre udslag af ondskab, undertrykkelse og udnyttelse af andre, allesammen synder, som Jakob gør op med, er desværre heller ikke ukendt land for os. Omvendelseskaldet i 4:5-10 bør vi vist nok også se som et omvendelseskald til os.

Bønslivet

Også bønslivet retter Jakob sit søgelys imod. I kapitel 1 giver han os opmuntringer til at bede, og det samme gør han i 5:13-18. I kapitel 3 og 4, hvor han i den grad definerer for os, hvad tvesindethed er (1:6-8), og hvor han stiller ind på tungens synder og den jordiske, sjælelige og dæmoniske visdom,

vi ofte indretter vort liv efter, fortæller han os med tydelige ord det umulige i med sådan en livsførsel at kunne bede.

Bøn er umulig, hvis vort fokus er andet steds end hos Gud, hvis vi kun vil bruge Gud og ikke underordne os Gud og lægge vort liv og vor sag i hans hænder. Dette betoner Jakob stærkt i 4:1-6. Igen er vi tilbage ved eksemplet med den "tvesindede ustadige mand" i 1:7-8. "Det menneske", siger Jakob - og siger med eftertryk - "skal ikke bilde sig ind, at det får noget af Herren".

"Kampe og stridigheder" er desværre en meget virkelig del af livet. De har været hos menneskeheden lige siden historiens begyndelse. De er en meget mærkbar del af faldet. Men hvorfor kampe og stridigheder, spørger Jakob. De burde være bilagt hos den, som hører Jesus Kristus til, som beder til ham og tilbeder ham som "den herliggjorte". Misundelse, begær, personsanseelse (persondyrkelse), selvhævdelse, pral, stridbarhed etc. er allesammen synder, vi som kristne skulle have lagt bag os, men som al erfaring viser os desværre har et godt tag i os, i den enkelte af os, såvel som i vort fællesskab med hinanden i kirken. Spiritualitet er ifølge Jakob at gøre op med alle den slags ting, "aflægge dem" (1:21) og se til at blive "frie mennesker", som lever og vandrer efter "frihedens lov" (2:13). Men dengang som nu er vi sene til at lære.

Der er ifølge Jakob flere ting, som "ikke nytter". Verdslighed (kaldet "venskab med verden" (4:4)) - og denne ligger bag mange mangler i vort kristenliv - hindrer os i at bede, og det kommer der kun dårlighed ud af, men ligeledes kan vi bede og bede med forkerte bevæggrunde, med et forkert sind og bede om det forkerte.

Den himmelske visdom (1:5; 17; 3:17) vil lede os til at bede på rette måde og om det rette, og den bøn bliver altid hørt i himlen. Men der er bøn, siger Jakob, som ikke bliver hørt, og som, hvis den blev hørt, bare ville cementere vor åndelige ruin.

Der tales og skrives meget om bøn. Bøn indgår også i tidens terapeutiske tankegang. Bøn gøres til en teknik, et redskab til at opnå noget med: selvudvikling, sundhedsfremme, livsforlængelse -goder, som tiden sætter højt og nærmest dyrker. Bønnens psykologi bliver mere vigtig, end hvad

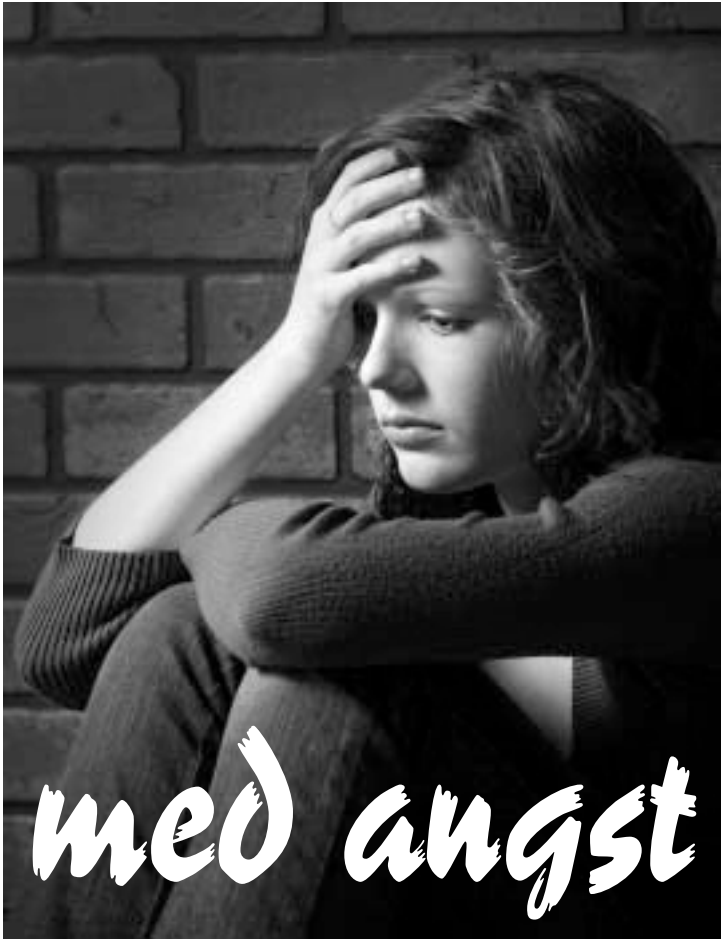
Bibelen - profeterne, salmisterne, Jesus, apostlene - siger om bøn. Bøn bliver en trylleformular, et mantra.

I denne sammenhæng må vi være taknemmelige for en Jakob, som skærer igennem alt det halloj med sit rungende NEJ. Hjertet må være i det rette forhold til Gud, må elske Gud, må ville, hvad Gud vil og indrette sit liv efter Guds værdier og præmisser, hvis bøn skal give mening og være til velsignelse. Bare at få som vi beder og begærer vil ikke være os til gavn.

Jakob er ikke ude efter at gøre os modløse eller at fratage os lysten til at bede og frimodigheden til at bede, langtfra. Gud er også for ham en god Fader, som elsker at give sine børn gode og fuldkomne gaver og give dem det rundhåndet. Men det er også vigtigt, at børnene kender Faderens karakter og Faderens regeringsmåde, og at de færdes hjemmevant i den og tager den med sig, hvor de færdes i livet. At blive i stand til at gøre det er en væsentlig del af bønnens hemmelighed.

Vi har i denne artikel været vidt omkring, videre end vi havde tænkt og planlagt, måske også videre end vore læsere bryder sig om. Men tingene hænger sammen for Jakob; det er ikke kun strøtanker, han delagtiggør os i.

Forhåbentligt er det lykkedes med denne artikel at klargøre, hvad visdom er for Jakob, og hvor vigtig denne visdom (guds frygt) er for, at vort liv som kristne kan lykkes, blive til Guds ære, til vor egen personlige vækst og modning og til fred og velsignelse for de mennesker, vi er nær. Er vi lykkedes i det, er vi også meget tæt på at have forklaret, hvad spiritualitet, åndelighed er ifølge Jakob.



At leve med angst

Karina skal til forældremøde i hendes datters klasse, hun har været det ofte før. Datteren trives, og alt er i orden. Karina er i fint humør, hun går hen imod busstoppestedet, solen skinner, og i det fjerne ser hun bussen komme. Pludselig fyldes hun af nærmest krampelignende angst.

Hun begynder at svede og ryste. Hendes hjerte hamrer derudaf, og det strammer i halsen. Et øjeblik føler hun det, som hun skal kvæles, hun mister næsten bevidstheden og kan ikke finde sine fødder – og så forsvinder følelsen, så hurtigt som den kom. Hun rejser sig op, solen skinner stadig, men Karinas verden har ændret sig. For hvornår opstår angsten igen?

Mange mennesker i Danmark lever med angst. Angst i forskellige former og niveauer. Nogle har angst i mindre grad, og andre er totalt invalideret af angst. For mange opstår det pludseligt og uforklarligt. Mennesker med angst passer ikke ind i systemet. De kan have svært ved at gennemføre en uddannelse eller beholde et job. Alene det at tage bussen eller toget til arbejde kan gøre, at

Af Astrid i Hjøllum Christensen

den angstramte aldrig kommer af sted.

Hver femte – eller 22 procent af alle mennesker – får på et tidspunkt angst, som er så udtalt, at der er tale om en sygdom. Det er ret så høje tal. Når man bliver angst, bliver man anspændt, får uro i kroppen, sveder meget og får hjertebanken. Mange tror, de er alvorligt fysisk syge, og nogen henvender sig i skadestuen eller hos deres læge. Der er forskellige former for angst. Man kan dele angst op i: angst, frygt og nervøsitet. Angst er en ubehagelig følelse af, at man er i fare. Ofte kan man ikke begrunde hvorfor, og man er ikke reelt i fare. Frygt er derimod en følelse, man får, når man kender grunden til den, og vurderer at der reelt kan ske noget farligt. Nervøsitet er en følelse af usikkerhed, mindreværd og angst eller frygt for, at man ikke kan leve op til sine egne eller andres forventninger. Udtalt angst eller nervøsitet er sygdomme, mens frygt er en hensigtsmæssig reaktion, som skal forhindre, at man kommer til skade.

Flere former for angst

Tidligere kaldte man angst for en neurose, nu deler man angst op i forskellige former. Der findes agorafobi, der er angst for at være på steder med mange mennesker. Det kan være i busser, koncerter, toge eller supermarkedet. Socialfobi, er angst for at føle sig kritiseret eller observeret i samvær med andre mennesker. Enkelfobi, er angst i specifikke situationer, som fx tordenvejr, mørke eller lukkede rum, eller ved synet af blod, edderkopper eller rotter. Panikangst er anfald af angst, som har været så uudholdelige, at man gør alt, hvad man kan for at undgå at komme i det igen.

Nogle oplever generaliseret angst, som er en konstant tilstand af angst og nervøsitet, man bliver svimmel, sveder, ryster og har det rigtig skidt. Den sidste gruppe har en blandingstilstand, det er en blanding af angst og depression, det er i så høj grad, at der er tale om sygdom.

Når man møder folk med angst, kan det nogle gange være svært at forstå dem. Det kan være svært at forstå, at man som

voksen ikke kan lide at køre i bus eller handle. Eller at man ligefrem undgår det. For mennesker uden angst kan det virke helt ubegribeligt, at man kan være så bange for noget, der er så dagligdags. Mennesker med angst oplever ofte at hoppe fra den ene uddannelse til den anden, eller være i aktivisering hos kommunen, men gennemfører ikke. Overfor venner kan de virke meget ustabile, de aflyser ofte aftaler med deres venner i sidste øjeblik.

Som ven kan det være svært at håndtere, fordi det ikke er sjovt at blive brændt af. Mennesker med angst er ofte plaget af utrolig stor skyld og skam over ikke at kunne gennemføre noget. Andre kan måske synes, at de er usamarbejdsvillige og måske ligefrem dovne. Mange mennesker med angst oplever en generel mistillid til verden omkring dem. Derfor kræver det meget af dem at have tillid til psykiateren eller sagsbehandleren. Ofte har de en oplevelse af, at verden vil dem det ondt, indtil det modsatte er bevist.

Opvækst og angst

Men hvorfor opstår angst? Vi kender nok alle til angst/ frygt i mindre grad, men mange kender ikke til den invaliderende angst. Forskning viser, at biokemi kan spille en rolle, man kan være disponeret for angstproblemer. Hvis man er biokemisk disponeret for angst, kan det medføre en ubalance i hjernen. Angstproblemer kan også provokeres af udefrakommende kommende årsager fx posttraumatisk stress syndrom.

Den tidligere indlæring spiller en stor rolle i forhold til angst. Hvis man er barn i en familie, hvor ens primære omsorgspersoner er frygtssomme, kan resultatet blive at barnet kopiere mønstret. Barnet lærer at se verden som et farligt og angstprovokerende sted. Det lære at vente det værste, og barnet er i konstant forhøjet beredskab. Risikoen er et panikangstfald, når en angstprovokerende situation opstår.

Når kroppen mærker fare, også selvom den er irrationel, sender den besked til hjernen, til det center, der registrerer frygt, erindring, følelser o.s.v. . Dermed begynder hjernen at sende stresshormoner ud i kroppen bla. adrenalin, og kroppen bliver beredt til kamp. Derfor oplever angstramte at hjertet banker, sveden hagler og

vejtrækningen bliver påvirket under et angstanfald.

Dette er godt, når der er tale om reel fare. Så har vi mennesker brug for at kroppen reagerer. Problemet er, at farecentret også husker alt, der har været irrationel angst og dermed starter en overreaktion. Det betyder, at man kommer til at frygte sine egne fysiske reaktioner og tanker så meget, at man vil gøre stort set alt for at undgå at komme i samme situation igen. Dermed opstår angst for angsten. Og når man først er havnet i den fælde, kan det være svært at komme ud af igen.

Angsten for døden er den primære angstkilde, dette er noget de fleste mennesker kender til. Den amerikanske psykiater Irwin D Yalom beskæftigede sig med dette i sin praksis og har skrevet flere bøger herom. Han mener, at vi mennesker bliver nødt til at se døden i øjnene, og dermed vil vi kunne opleve at blive mere tilfredse med livet. Han siger ”betragt derfor døden, hvis du vil lære at leve”.

Hjælp til angstramte

Når angsten begrænser et menneskets hverdag, har det brug for behandling. Der er ret gode behandlingsresultater mod angst. Der er mange forskellige behandlingsformer, og det er vigtigt, at det er professionel behandling. Flere behandlinger går ud på at håndtere angsten, når den opstår. Ikke lade sig styre af den. Hvis man er bange for at gå i biografen, så er det i biografen man skal gå o.s.v. I behandlingen er det vigtigt, at man tager varer på sig selv. At man tager sin lidelse alvorligt.

Det vigtigste er, at man ikke giver op. Her kan omgivelserne være en god støtte. Dels med at hjælpe med at komme i behandling, men også støtte op om selv det mindste initiativ til at komme ud af angsten. Angstramte venter ofte med at søge behandling, og derfor er det en hjælp med støtte fra omgivelserne. Desværre oplever den angstramte ofte meget lille forståelse fra omgivelserne.

Det kan være utrolig svært, at stå ved siden af en angstramt. Det passer meget dårligt til en verden, hvor alt handler om præstation, og hvor jeget er i centrum. Men den angstramte har brug for støtte og tolerance i omgivelserne. Når man vælger at gå den støttende vej, får man

også lov at opleve den angstramtes sejr tæt ind på livet.

Vi lever i en verden med stor materiel rigdom, men åndeligt er vi fattige. Vi sætter værdier som rigdom, succes på arbejdsmarkedet og viden meget højt. Vi lever også i et samfund, hvor flere og flere børn falder ved siden af pga dårlig indlæring. I Danmark er det okay at tage udgangspunkt i, hvad jeg føler og tænker om en given sag. Vi sætter i mange situationer jeget højere end fællesskabet.

Vi kristne bliver påvirket af individualiseringen af samfundet. På mange måder er også vi med til at sætte jeget højere end fællesskabet. Det er en meget ringe kilde at stole på sig selv. Hvis vi sætter jeget højere, vil vi også opleve os selv mere og mere ensomme. Vi udsætter også andre for at blive mere og mere alene om livets kampe. Jeg tror, at vi oplever mange psykiske kriser i Danmark, fordi vi værdimæssigt er ved at sætte os selv ud af spil. Værdierne harmonerer ikke med Guds værdier. Jeg siger ikke, at den der bliver ramt af angst, selv er skyld i deres problem, men at vi bliver påvirket af verden omkring os, som på mange måder er utrolig kold.

Frygt ikke

Vi lever i en falden verden, og med konsekvenserne deraf. Jesus siger gentagne gange ”frygt ikke”. Der vil være tider, hvor vi ikke mærker Jesus, men hvor vi kan gribe til hans løfte. Hans løfte om ikke at behøve at frygte, og at Han har styr på det hele. At han er Alfa og Omega- begyndelsen og enden. Han er med den angste i kampen. Han ser det og har omsorg for det. Han kender selv til lidelse, angst og ensomhed. Han var menneske af kød og blod, da han gik på jorden. Han følte som mennesker, dog syndede Han ikke.

Da han hang på korset, råbte han ”Min Gud min Gud hvorfor har du forladt mig?”. Vi har ikke en fjern Gud, der er ligeglade med os. Vi har en Gud, der er langt højere end vores tanker og fatteevne. I 2 Korinterbrev kap 3 vers 17, står der:” Herren er Ånden, og hvor Herrens Ånd er, der er der frihed”. Hvor Guds Ånd er, der er der frihed. Så når vi eller vores nærmeste bliver ramte, bliver vi nødt til at stole på Gud, stole på, at Han har omsorg for den enkelte.

KRISEHJÆLP

HJÆLP I KRISEN

Krise!
Hvor? hvad? hvilken?

Ordene har det med at devalueres og miste deres betydning i disse tider, især når det er ord, som er på alles læber og igen og igen toner frem i medierne. Mere og mere må vi spørge, om vi mener det samme, også når vi taler det samme sprog og bruger de samme ord. Mere og mere bliver frugtbar og meningsfuld dialog vanskelig; mere og mere bliver det nødvendigt, at vi definerer og forklarer, hvad vi mener.

“Krise” betyder egentlig, at noget kommer til dom og bliver dømt. I det græske Nytestamente er det det ord, som bruges, når Jesus siger: “Nu fældes der dom (krisis) over denne verden, nu skal denne verdens fyrste jages ud” (Joh 12:31). Det er også det ord, som bruges, når evangelisten i Joh 3:19 opgør betydningen af, at lyset (Jesus) er kommet til verden: “Og dette er dommen (krisis)”, skriver han, “at lyset er kommet til verden, og menneskene elskede mørket frem for lyset, fordi deres gerninger var onde” (Joh 3:19). Igen bruges ordet af Jesus i Joh 5:24: “Sandelig, sandelig siger jeg jer: Den, der hører mit ord og tror ham, som har sendt mig, har evigt liv og kommer ikke for dommen (krisin), men er gået over fra døden til livet”.

Kriser hele tiden

En krise opstår, når sandhedens og afklaringens stund er inde, når det bliver klart, om noget består eller ikke består, om livet fortsætter eller det ophører, om der er en fremtid på den anden side krisen eller ikke.

En krise er, når vandene deles, og morgendagen ser helt anderledes ud,

Af Louis Nielsen

end dagen i går gjorde. En krise kan pege begge veje, åbne et nyt og sandere liv, eller blive en dødsspiral.

Sådan er det, når ordet bruges i sin sande og oprindelige betydning. Sådan er det ikke helt i dag. Da er man i krise hver gang, man har oplevet noget, som bare bryder en smule med det, man er vant til at møde eller snarere bryder med de forventninger, man har, og de krav man efterhånden har samlet sig til livet. “Krisehjælp” er næsten blevet en dagligdags ting, noget, som er rede, hver gang livet blot gør en smule ondt, eller man udsættes for en stressgivende situation.

Eksaminer tager man f.eks. ikke i en stiv arm; det tilbagevendende medie billede her, hvor eksamenstiden er inde, er af gymnasiaster, som tager nervemedicin og får psykologbistand. At tale om “krise” om sådanne ting og i sådanne situationer er snarere et symptom på forkælelse og overbeskyttelse end et tegn på krise. Når “krisen kradser” er det helt anderledes alvorlige ting, der står på spil.

Men medier, politikere og folk i visse organisationer, erhverv og brancher har en næsten professionel interesse i at gøre os “krisebevidste” og holde os krisebevidste. Det er næsten blevet et værktøj til at manipulere med os på, så de kan fremme deres vilje med os. Men det, de opnår, er nok snarere at gøre os krisebevidste, hvor det betyder knapt så meget, men til gengæld sløve, hvor det virkelig brænder på.

I et af sine breve advarer Paulus sine kristne medbrødre og os mod at blive “taget på sengen”. Han skriver: “Når folk siger ‘Fred og ingen fare!’ da er undergangen pludselig over dem som

veerne over en, der skal føde, og de skal ikke undslippe” (1 Thes 5:3). Det er en bibelsk klokke, han slår på her. Slag af den klokke hører vi flere steder i Skriften.

Vi er optaget af så mange ting, og mange indbildte ting. Farer lurar alle steder, og utallige er de ting, vi bekymrer os for. Jo mere velbjergede vi er, des mere har vi at miste og des mere er vi bekymrede. Jo raskere vi er, jo mere bekymrer vi os om vort helbred og vil lade os helbredstjekke i en uendelighed. Jo bedre konsolideret et samfund er, des mere bekymrer politikerne sig om dets økonomi. Og næppe noget som økonomi får dem “op på dupperne” og sender dem ind i dagelange og natlige forhandlinger.

Måske er der andre ting på færde, som er langt mere foruroligende, og på sigt burde få dem til at vise større årvågenhed og ansvarsbevidsthed.

Nationens åndelige og moralske krise er på sigt langt mere faretruende end de økonomiske storme, som kommer og går. Med en bedre moral og mere guds frygt, ledsaget og båret af retsindighed, retfærdighed, barmhjertighed, pligt-opfyldelse, medmenneskelighed, tjenstvillighed, trofasthed og en bedre, høfligere og mere venlig omgangstone ville vi også være bedre rustede, ikke alene til at modstå og komme igennem økonomiske kriser, men også kriser på arbejdspladsen, i familie og hjem og såmænd også i kirken.

Ikke alle kriser er kriser

Det er vigtigt, at vi undlader at tale om krise, hvor der ikke er krise. Har vi ikke til det daglige brød, går vi frysende og halvnøgne omkring, har vi ikke et sted at bo og ikke en seng at lægge os til hvile

i for natten og er vore menneskelige netværk ikke eksterende, så er vi i krise. Lider vi af en dødelig sygdom? og står vores ægteskab og familieliv foran sin opløsning, så er vi i krise. Raser krigen uden for vor gadedør eller er vort land ramt af en af naturens svøber, så kan vi sige, at vi og vort samfund er i krise, i dyb og alvorlig krise, i nød. Og sådan er det desværre mange steder i verden.

Naturligvis er vi som mennesker forskellige, vor modstandskraft er forskellig ligesom vor selvopholdelsesdrift, vort mod, vort temperament, vor tro og vort håb er det; vor måde i det hele taget at møde livets genvordigheder på er forskellig, så hvad der er svært, men dog fremkommeligt for én, er det ikke for en anden og så videre. Når vi bedømmer hvordan vi selv og andre forholder sig til kriser og kommer igennem kriser, er det vigtigt, at vi tager alle disse ting i betragtning.

Men sammenligninger med andre og andres forhold er altid farlige, og som kristne tror vi, at vort liv er en gave fra Gud, og at de vilkår, vi lever under, også er sendt af Ham, som er alle gode gavers trofaste giver. Skuler vi for meget til andre, som måske har mere end os og kan tillade sig mere, bliver vi både frustrerede og utaknemmelige og fristelsen til misundelse kan vokse sig stor.

I dagens Danmark kan det dog være svært, især hvis man har børn at begrunde, hvorfor de ikke kan få det samme og ikke komme til at opleve det samme, som deres mere velstående kammerater kan. Socialpolitisk er man nok også nødt til at tage den faktor mere alvorligt. Alligevel er der mange gratis glæder, og også glæder, som kommer indefra, fra fantasirigdom, godt humør, evnen til at sprede glæde.

Som kristne skulle vi kende Ham, som er al glædes udspring og kilde, så vi hos ham finder glæde, som vi også kan dele ud af til andre. At give sig selv er det største og bedste, vi kan give. Det er just det, Gud har gjort og gør, og hos ham kan vi hente den evne og gave at give os selv. Det er faktisk bedre end ting og sager. Ting og sager henrykker og begejstrer i øjeblikket, men snart ligger de hen blandt dyngerne af andre ting og sager.

Rige kristne må naturligvis aldrig bruge disse argumenter som undskyldning for

manglende vilje til at give eller manglende forståelse- og dermed manglende indsats - for fattige og deres livsvilkår. Men Jakobs påmindelse er uendelig meget værd for både rige og fattige at give agt på, især nu, hvor forskellen mellem rige (de fleste) og fattige (måske ikke mange, men et voksende tal) bliver større og større:

“En broder i ringe kår skal være stolt af sin høje stand, en rig af sin ringe stand, for som markens blomster skal han forgå. Solen står op og svider marken med sin glød, så dens blomster falder, og deres skønhed er forbi; sådan skal den rige visne i al sin fortagsomhed” (1:9-11).

Gør vi Bibelens værdiskala for det gode liv til vor egen, vil vi vide, at vi ikke bør tale om krise (i materiel henseende), så længe vi har “føde og klæder” (1 Tim 6:8) (måske kan vi tillade os at tilføje ly og hjem), at vi ikke udsættes for andet og mere end “menneskelige fristelser” (1 Kor 10:13), og vi “bor i et fredfyldt land” (Jer 12:5).

Guds hjælp i krisen

Storme og virkelige kriser kan også ramme os, for sådan er nu engang livsvilkårene i en falden verden, men også hvis og når det skulle ske, har vi Guds ord at holde os til og Guds folks erfaringer og oplevelser af Gud og Guds hjælp. Derfor kan også vi kunne sige:

“Gud er vor tilflugt og styrke, altid at finde som hjælp i trængsler. Derfor frygter vi ikke, når jorden skælver og bjergene vakler i havets dyb, når vandene larmer og bruser og rejser sig, så bjergene bæver” Salme 46:2-4.

Men vi har også mange andre løfter og tilsagn fra Gud at holde os til. Tænk f.eks. på et løfte som dette: “For bjergene kan rokkes og høje vakle, men min troskab mod dig rokkes ikke, og min fredspagt vakler ikke, siger Herren, der viser dig barmhjertighed” (Es 54:10), eller dette: “Gud selv har sagt:”Jeg lader dig ikke i stikken og svigter dig ikke.”Derfor kan vi frimodigt sige: Herren er min hjælper, jeg skal ikke frygte, hvad kan et menneske gøre mig?” (Heb 13:5-6).

Og igen: “Er Gud for os, hvem kan da

være imod os? Han, som ikke sparede sin egen søn, men gav Ham hen for os alle, vil han ikke med ham skænke os alt?” (Rom 8:31-32). Og hvad med Heb 4:16: “Lad os altså med frimodighed træde frem for nådens trone, for at vi kan få barmhjertighed og finde nåde til hjælp i rette tid” (Heb 4:16) og igen “Vær ikke bekymrede for noget, men bring i alle forhold jeres ønsker frem for Gud i bøn med påkaldelse og tak. Og Guds fred, som overgår al forstand vil bevare jeres hjerter og tanker i Kristus Jesus” (Fil 4:6-7).

Med bøn og Guds evige ord er vi godt hjulpet (se Rom 15:4-6). Jesus Kristus er som vor talsmand hos Faderen, Han beder for os; og også Helligånden beder for os og beder i os (Rom 8:26-27). Så - “Lille Guds barn, hvad skader dig”?

Dog kriser er der i verden, - det kan ikke være anderledes - og kriser vil også opstå i den enkeltes liv. Det er naturligvis helt forkert at ville benægte det. Vi ønsker bare, at vi begrænser brugen af ordet til de situationer, hvor det er det eneste ord, som ret kan beskrive situationen.

At undgå kriser

Kan en farlig situation forebygges, er det naturligvis altid bedre at gøre det, end at situationen opstår. Problemet ved det er, at vi ofte kommer til at bekymre os om noget imaginært og bruger mange kræfter og mange penge på at forebygge det, fremfor at samle kræfterne om at forbedre de forhåndenværende ondt og skader på samfundet, som vi ser opstå og udvikle sig alle vegne. Problemet er også menneskets natur, som sjældent bliver taget med i kalkulationerne.

Menneskets faldne, onde og oprørske natur vil altid have en drift og tendens hen imod det nedbrydende, derfor slår beregningerne ofte fejl og efterlader os endnu mere tomme og idéforladte, end vi var før. Magthavere, politikere og samfundsforskere vil også altid have en tendens til at overdrive deres indflydelse og magt, alt imedens mange udefra kommende og uberegnelige faktorer driver gæk med dem. Problemet er så, at de aldrig vil indrømme det, for derved vil de komme til at fremstå som svage.

I alt dette har sandheden ringe kår, og det er ingen overdrivelse, når det bliver sagt, at i enhver konflikt er “sandheden altid det første offer”.

For os kristne er det umådeligt svært at overbevise verden om, at dens virkelige krise, og årsagen bag alle dens kriser, er dens oprør mod Gud. Vi ser det dårlig nok selv, og vi tør slet ikke tage det med, når vi drøfter politik eller bare familiestridigheder og stridigheder på arbejdspladsen

Jesus sagde, at kun "sandheden kan gøre jer fri", og han forbandt sig selv med sandheden i absolut forstand og kaldte sig for sandheden. Han sagde også, da han stod overfor magthaveren repræsenteret ved den romerske landshøvding, Pilatus, at Han var en konge, men at hans mission var en anden end andre kongers, nemlig den at vidne om sandheden, og føjede han til: "Enhver, som er af sandheden hører min røst". Kun ved overbevisning og kærlighed til sandheden kan vi blive frelst, og den sandhed findes kun i Jesus og i evangeliet (se 2 Thes 2:10).

Verdens (menneskehedens) tragedie er, "at Lyset (Jesus) er kommet til verden", men at vi har "elsket mørket mere end Lyset, fordi vore gerninger er onde" (Joh 3:19). Det er KRISEN, krisen over alle og bagved alle kriser. Dermed har verden bragt sig under Guds dom og har fået Gud imod sig. Og har man fået Gud imod sig kan intet gå godt, virkelig godt. Så overlades man til sig selv og frugterne af sine onde veje (Rom 1:18 ff.), huset efterlades "øde og tomt", som verden var øde, før Guds befaling om, at der skulle blive lys, lød.

I sin barmhjertighed og trofasthed mod sin skabelse har Gud ikke forladt scenen; Han er her stadig, og trods uretfærdighed og ondskab lader han stadig mange ting lykkes for mennesker, idet han "viser os velgerninger, giver regn og frugtbare tider fra himmelen og mætter os med føde og fylder vore hjerter med glæder" (ApG 14:17). Men grundlæggende er verden i krise og forbliver i krise, og den krise vil kun vokse og blive meget større, som vi nærmer os den tid, "hvor Himlens Gud vil oprette sit rige" (Dan 2:44), hvor Gud skaber "de nye himle og den nye jord, hvor retfærdighed bor".

"Verden" i dens nuværende skikkelse går til grunde" skriver Paulus (1 Kor 7:31), og Johannes skriver: "Og verden og dens begær går til grunde, men den, der gør Guds vilje, bliver til evig tid" (1 Joh 2:17). "Denne verdens herskere mister deres magt", siger Paulus (1 Kor 2:6; 1948-oversættelsen), og bemærk,

at det er stillet overfor en korsfæstet Kristus, at de gør det (jfv. Kol 2:14-15).

Som kristne ønsker vi vore medmennesker alt godt, og vi vil gerne velsigne og hjælpe, hvor vi kan. Vi vil også meget gerne "bede for alle mennesker" (1 Tim 2:1-5), og vi tror, at Gud hører vor bøn og i vid udstrækning velsigner, også ind i særdeles forviklede og håbløse situationer.

Vi tror også, at det er vigtigt, at kirken forbliver et vidne for Gud og Guds sandhed i verden og kompromisløst holder fast ved hans sandhed. At under pres og indtryk af en globaliseret verden og et multikulturelt og multireligiøst samfund at svække Guds sandhed og udpege alternative veje til frelse klær' ikke kirken, nej er en stor skam for den og et frafald fra Ham, som sagde "Jeg er vejen, sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig" (Joh 14:6). At vige fra Guds skabelsesordning og begive sig ud i det hasarderende foretagende at gifte og velsigne "ægteskaber" mellem to af samme køn er også en vanære for kirken og gør den til en tom skal.

Kirken er ikke Guds rige, men er alligevel så tæt på Guds rige og forbundet med det, at den skulle være ligesom en forpost for Guds rige i verden. Kirken skulle i sit konkrete liv og sin eksistens udtrykke, hvad Gud har virket og kan virke i menneskers hjerter, når synden er tilgivet, forligelsen kommet i stand, sindene fornyet, Helligånden givet, når den nye skabelse og den kommende verden begynder at kunne skimtes. Kirken skulle være en Kristi vellugt, en afspejling og afglans af Ham. Men det har kirken langtfra altid været, men har blot været en bleg og kedelig afglans af den faldne verden. Discipelskab og det at følge Jesus, som skulle være det naturlige for enhver kristen, har ofte - alt for ofte - manglet.

Kirken bringer sig i krise ved at følge verden og ikke følge Jesus, og kirken kan komme så langt ud, at menighedens altrådende Herre ikke vil kendes ved den som sin kirke, men "flytter dens lysestage fra dens plads" (Åb 2:5), dvs. den ophører med at være lysbærer, ophører med at være kirke, eller "Jesus kommer over den som en tyv" (Åb 3:3), ja ligefrem "udspyr den af sin mund" (Åb 3:16). "Israels hus" blev til sidst overladt til "sig selv"; det kan også ske for kirken. Lad os advare i tide! Kirken er noget ganske

andet end verden - Guds ejendom - og Gud vil og ønsker, at den skal være noget ganske andet.

Den største krise, verden har befundet sig i, var "den nat Jesus blev forrådt". Om den sagde Jesus selv: "Nu fældes der dom (krisis), nu skal denne verdens fyrste jages ud. Og når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil jeg drage alle til mig" (Joh 12:31-32). Da det fra korset lød: DET ER FULDBRAGT" (Joh 19:30) var krisen definitivt, for altid og for tid og evighed, løst for enhver, som siden har troet på ham.

Den afgørende korsvej for os den enkelte af os er ikke de mange valg, vi træffer hen langs livets landevej, men den dag Jesus kalder og siger til os: "Som lys er jeg kommet til verden, for at enhver, som tror på mig, ikke skal blive i mørket. Og den, der hører mine ord og ikke holder fast ved dem, ham dømmer (krinå) jeg ikke; for jeg er ikke kommet at dømme (krinå) verden, men for at frelse verden. Den, der forkaster mig og ikke tager imod mine ord, har mødt sin dommer (krinonta): Det ord, jeg har talt, det skal dømme (krinei) ham på den yderste dag" (Joh 12:46-48).

Kristus, vor retfærdighed,
nu og i al evighed
som retfærdighedens sol
lyse skal fra pol til pol;
han har freslt os helt af nåde -
han har løst os livets gåde.

Skjult i Ham,
vort liv, vor fred,
iført hans retfærdighed,
står for Gud vi uden mén
'rene som han selv er ren,
priserr Gud for nådens under!
Priser Gud for Jesu vunder.

PERSPEKTIV GENNEM BIBELEN

Perspektiv Bibelskole - 28.seminar

Sted og tid: Odense, Vesterbro 9 B lørdag den 13.november 2010, 9.30-16.30

København Højnæskirken, Rødovre lørdag den 27.november, 9.30-16.30.

Emne: Når tro og liv støder sammen!? (1)

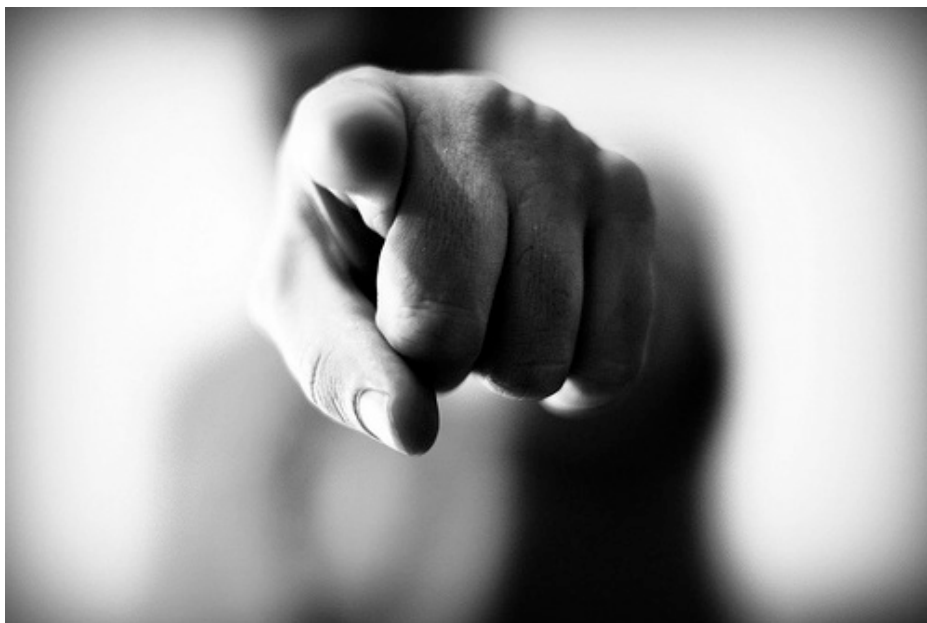
Mere og mere oplever vi, at der er en stor kløft mellem "den ånd, som er i verden" , og den "Ånd, som er i os". Men i og med, at vi også "færdes i verden", er vi personligt involveret i den splittelse; hvordan tackler vi den?

9.30-10.00	Ankomst, betaling og registrering; kaffe.
10.00-10.15	Velkomst og præsentation ved Sven Straarup
10.15-10.45	Et provokerende oplæg ved Louis Nielsen: Hvor brænder tampen i spørgsmålet om bibeltroskab?
10.50-11.20	Peter Kjærsgaard svarer.
11.20-11.40	Kaffepause
11.40-12.15	Forsamlingen svarer. Ordstyrer Sven Straarup
12.15-13.00	Frokost
13.00-13.30	Endnu et provokerende oplæg ved Louis Nielsen: Debatten om vielse af homoseksuelle.
13.35-14.05	Karl-Jørgen Helmich svarer.
14.10-14.45	Forsamlingen svarer. Ordstyrer Birgit Wiwe.
14.45-15.00	Kaffe
15.00-15.45	Sven Straarup leder os i samtale om de personlige, pastorale og teologiske implikationer, denne debat og praksis har for kirkens liv.
15.50-16.05	Konklusion og afrunding ved Louis Nielsen
16.10-16.30	Afslutning og bøn; herunder overvejelse over, hvad vi fremadrettet vil med Perspektiv Bibelskole.

Pris: Alle deltagere betaler 150 kr, som dækker udgifterne i forbindelse med seminarets afholdelse. Beløbet betales ved registreringen ved ankomsten.

Tilmelding sker til Henning Lütje, lytje@pc.dk, 74415540 til seminaret i Odense senest torsdag den 11.november; for seminaret i København senest torsdag den 25.november.

Vær hjertelig velkommen! Kom i stort tal!



Tid til at tie.. tid til at kritisere

Af Louis Nielsen

Fra tid til anden er der visse kristne blade, som melder ud med hvor skammelig og forkert det det er, når kristne indbyrdes kritiserer hinanden, og hvor megen skade det gør. Nogen gange er en sådan vurdering naturligvis rigtig, men andre gange er den endda meget forkert. Afgørende er med hvilke motiver og i hvilken ånd, vi gør det, og hvilken sag det drejer sig om.

Som hovedregel skal vi ikke opelske en kritisk ånd, men som kærligheden "tåle alt, tro alt, håbe alt og udholde alt" (1 Kor 13:7), men vi må heller ikke lade os forlede til at tro, at Paulus med det siger, at vi skal være bløjede, naive og godtroende. Jesus rammer det godt, når han til disciplene sagde, at de skulle være "snilde som slanger og enfoldige som duer" (Matt 10:16), og det sagde han i en sammenhæng, hvor det siges, at han sendte dem ud som "får blandt ulve".

Hvad vi skal tage os i agt for er fordomme og bedømmelser, som hviler på fordomme. Også domme og bedømmelser, som bygger på manglende kendskab og manglende indsigt skal vi vare os for, ligesom vi ikke skal fælde

dom ud fra snæversyn eller ved at bruge en alt for subjektiv målestok.

Det er også misvisende at bruge sit eget kirkesamfunds normer og traditioner til at dømme og bedømme et andet kirkesamfund med. Mange af vore domme og bedømmelser bliver skæve just fordi grundlaget, vi dømte ud fra, var af denne løse karakter. Vi skal heller ikke dømme, fordi vi er i dårligt lune eller er irriterede eller på anden måde har en dårlig dag.

Nogle gange er vi også alt for skeptiske, andre gange alt for kolde og kyniske. Men fejldomme forekommer også på grund af det modsatte, at vi er alt for entusiastiske, alt for lette at rive med, alt for personfikserede og betagne af bestemte typer, og fordi vi stiller for få kritiske spørgsmål.

Det at dømme og bedømme er i det hele taget en svær sag, og vi skal hele tiden gøre op med os selv, hvad grundlaget, vi dømmer efter, er, og hvad vore motiver til at gøre det er. Modsat er det også lettere ikke at dømme end at dømme, lettere at "hyle som de ulve vi er iblandt", lettere at gøre sig til ven med mennesker og være populær end at holde fast ved Guds ære og Guds sandhed. Fejhed og ugidelighed holder os også nogle gange

fra at udtale afstand og kritik, hvor vi burde gøre det; menneskefrygt og det, at vi lader os manipulere med eller endda true spiller også ind.

Når vi ikk eskal blande os

Nogen gange er det klogt og rigtigt at tie, andre gange er det aldeles nødvendigt, at vi giver vor mening til kende. Det er det, når det det er en del af vort vægteransvar.

Vi er ikke kaldet til at blande os i sager, som ikke vedkommer os. Vi er heller ikke kaldede til at viderebringe sladder og udbrede rygter. Vi er heller ikke kaldede til at "dømme dem, som er udenfor" (ikke er en del af den kristne menighed). Men vi er kaldede til at "dømme os os selv", dvs. gøre op med synd i vort eget liv og med uværdig opførsel (uværdig for en kristen).

Vi er ikke sat til at afstikke, hvordan en medbroder eller en medsøster skal leve sit liv. Livsstil og normer er meget forskellig for de forskellige af os, men fælles for os alle skal være, at vi ønsker at ære Gud, men til det mål er der ikke kun én farbar vej. Udbredt tolerance, frihed og åbenhed bør være den kristne families adelstegn såvel som den kristne menigheds. Respekten for andre og glæden over det gode og smukke liv, vi ser hinanden leve, bør karakterisere os som kristne, ikke misundelse og surhed. Vi er "medarbejdere på hinandens glæde" og ikke herrer over hinandens tro.

Meget i den enkeltes liv er skjult, og vort kendskab til hinanden er ofte langt mindre dybt, end vi tror. Vi kender dårligt nok os selv, og åbenbart (i hvert fald ifølge Paulus) er det heller ikke så vigtigt, som vi i dag ustandseligt får at vide, at det er. Men Herren kender os, og det er det vigtige og afgørende. Vi bør både over for vore medmennesker og over for Gud øve os i at have en god og uskadet samvittighed, men også være opmærksom på, at vi ikke altid er uskyldige, selvom vor samvittighed måtte frikende os.

Altid har vi brug for Guds nåde, altid har vi brug for hans overbærenhed, altid har vi brug for tilgivelse og hans hjælp til at komme videre. Det giver en åben og tillidsfuld atmosfære omkring os, det giver os at kunne færdes i et åbent land og at kunne ånde frit. Og den atmosfære bør vi udbrede til andre og lære at

udbrede til andre. Det er sundt for både legeme og sjæl.

Dømmesygge som sådan er dermed noget, som ikke rigtig hører hjemme i det kristne liv.

Gå imod falsk lære

Men det betyder ikke, at vi ikke må bedømme og skelne, vælge og vrage, give tilslutning og lægge afstand, sige ja eller nej. Tværtimod er det vigtigt, at vi opøver os til at blive bedre og bedre til det. "Indsigt i Guds vilje", dvs. kendskab til Gud gennem hans åbenbaring, først og fremmest hans åbenbaring i evangeliet om Jesus Kristus og personligt kendskab til Ham gennem et liv, som er helligt Ham, er afgørende og vitalt i udviklingen af det kristne liv. I det bør ingen af os være børn, men fuldvoksne.

Det gælder også for kirken, hvor idealet er, at kirken sådan vokser op til Hovedet, Kristus, så kirken bliver moden og ikke længere flyder med strømmen, lader sig styre af tilfældigheder eller lader sig bære af vind og vejr (tilfældige stemninger og meninger).

Vi må ikke lade falsk lære få fodfæste i kirken. Vi er forpligtede på at lade Jesu ord blive hos os og holde fast ved dem; vi er også forpligtede på "apostlenes lære". Kirken er bygget op på profeterne og apostlene med Jesus Kristus som hovedhjørnesten. Vi er forpligtede på Skrifterne, på den fulde bibelske kanon, Det Gamle Testamente ikke fraregnet. Kun på den måde er kirken "sandhedens søjle og grundvold".

Kirken kan derfor ikke i læremæssige spørgsmål lade "fem og syv være lige". Kirken må udøve lærekritik i forhold til sig selv som lokal menighed og i forhold til andre kirker. Der findes sådanne ting som vildfarelse og forførelse, og lader vi det passere uden videre, svigter vi vor vægtergerning, vort hyrdeansvar og lader dermed fårene (kirkens medlemmer) i stikken.

Men kritikken skal være fair og nøgtern og være underbygget af kendsgerninger og sund teologisk tænkning og kunne forsvares med Skriften, og den skal handle om væsentlige og afgørende ting, ikke om ting, hvor der legetimt kan være nuancer, forskellige opfattelser og forskellige tolkninger.

Udviklingen af sektarisme, åndeligt tyranni og tilfælde, hvor en karismatisk

I Bibelen er det tegn på guds frygt og visdom at lade sig irrettesætte.

og i visse tilfælde personlighedsafvigende leder sætter sig på menigheden og bringer den i trældom er desværre ikke ualmindelig. For evangeliets skyld, for troværdighedens skyld, for vidnesbyrdets skyld er vi som kirkelige ledere forpligtede til at sige fra over for sådanne og gøre det klart over for offentligheden, at sådanne misdannelser intet har med sand kristendom at gøre. Misforstået solidaritet eller hvad vi nu vælger at kalde kærlighed må ikke afholde os fra at udføre vor pligt i disse ulykkelige situationer.

Som frikirker fristes vi til at angribe folkekirken eller den romersk katolske kirke. Det kan vi synes, at der kan være god grund til, men det ville klæde os, hvis vi først rydede op i vort eget hus, hvor vi alt for ofte er efterladende, selvtilfredse og alt for lidt selvkritiske.

På det personligt individuelle plan som brødre og søstre imellem har vi også et vægteransvar. Igen må vi understrege, at dette ikke må manifestere sig ved en snagen i hinandens liv, men gerne give sig til kende, når der er åbenlys synd til stede, og hvis vi agttager, at en broder eller søster er på vej bort fra Herren.

Sådanne situationer er altid risikable og indebærer åndelige farer også for os selv.

Farisæisme er fristelser for os allesammen, som let aktiveres, syndige som vi er af natur og tilbøjelighed. Den faktor må vi aldrig overse i sjælesorg, røgtertjeneste og ansvarsfølelse for andre. "Se til, at du ikke selv falder", advarer Paulus os. Men situationen kan komme, hvor det falder i vores lod at måtte træde til. Da har vi brug for først selv at blive tilgivet, brug for Guds nåde, brug for Guds visdom.

Bøn vil være en essentiel forudsætning for, at vi vil kunne udfylde denne funktion. Diskretion er også en anden og nødvendig forudsætning. Jo færre involverede des bedre. Men

nødvendigheden af menighedens indblanding kan opstå og i yderste tilfælde - men kun i alleryderste efter at alt andet har slået fejl - ekskommunikation, dvs. udelukkelse af menigheden.

Men selv efter det har vi et ansvar for den ekskommunikerede. Han og hun skulle gerne bringes tilbage, tilbage til Herren, tilbage til menigheden.

Bøje sig for irrettesættelse

I Bibelen er det tegn på guds frygt og visdom at lade sig irrettesætte, og forholde sig positivt til den, som irrettesætter os. Er vi Guds børn, må vi være indstillede på, at vor himmelske Fader irrettesætter os. Det er ganske enkelt en del af hans faderomsorg for os. Uden hans irrettesættelse er vi næppe hans børn,

Når det er Gud, som irrettesætter os, må vi bare bøje os og bøje os i ydmyghed. Det ligger også i den autoritet, Gud udøver over os. Og Gud er fuldkommen, hans vilje er fuldkommen, hans kærlighed og indsigt fuldkommen, hans ord fuldkomne. Han tager ikke fejl. Anderledes er det med mennesker. Intet hos os er fuldkomment, og alle er vi fejlende. Når vi irrettesætter hinanden, må både irrettesætteren og den irrettesatte anerkende dette. Kun i ydmyghed kan irrettesættelse praktiseres og ende lykkeligt.

Desværre lever vi i en tid og i en kultur, hvor ingen lader sig noget sige. Det præger også kirken og vidner imod kirken, hvor fællesskabet også bliver mere og mere overfladisk, og hvor modenheten, den personlige modenhet såvel som det forsamlede fællesskabs modenhet fortøner sig mere og mere.

"Vi er i stor nød" bad den postekstils forsamling i Jerusalem. Kirken trænger til at bede den samme bøn. Må vi kunne hjælpe hinanden til at kunne se det og hjælpe hinanden ind på omvendelsens vej.

Det endelige møde

Narnia forgår mere og mere som kapitel 14 udfolder sig. Der er mindelser i dette kapitel til den kronologisk første Narniabog "Troldmandens nevø", hvor Cairn forgår, og Narnia synges og tales til live af Aslan. Skulle vi tale teologisk og bruge teologiske ord og udtryk, kan vi slå fast, at Narnia har en skabelses- og frelseshistorie, og at det er den, som holder sammen på fortællingen og giver den fremdrift.

Narnia har en klar begyndelse og en klar ende, og mellem de to poler løber en rød tråd; vi fristes til at kalde den en "frelshistorisk tidslinje". Narnia begynder og slutter med Aslan; uden ham var der ingen historie at fortælle, og Narnia ville ikke være til. Lewis har, som han selv har sagt igen og igen, ikke bevidst stræbt efter at skabe en parallelfortælling til den bibelske fortælling, men Narniakroniken lægger sig alligvel så tæt op ad Bibelens univers og værdier, at det ikke er helt ved siden af, når vi ofte i Narniafortællingen har kunnet finde paralleller til Bibelens budskab og har fundet disse tolket og udlagt for os - i et helt andet sprog og en helt anden billedverden, selvfølgelig. Nogen gange har parallelerne været indlysende, andre gange har vi skullet lede, men vi har aldrig været i tvivl om, at Lewis' livs- og verdenssyn er det bibelske, det kristne.

Vi vil støde ind i vanskeligheder, det kan vi lige så godt være forberedte på. Heller ikke jeg ved, hvordan jeg skal forholde mig til disse.

Narnias ende synes både at være noget, som sker meget hurtigt og øjeblikkeligt, men samtidigt også at være en proces med en tidsudvikling. Emotionelt kan de skabninger, som oplever det, ikke følge med; de har brug for ind imellem at sunde sig og hanke op i sig selv, stille deres spørgsmål, tale sammen om det, udtrykke både sorg og glæde, frygt og forventning.



Kommentar til kapitel 14 i C. S. Lewis' Narnia-bog "Det Sidste Slag".

Af Louis Nielsen

Vi har forholdsvis let ved at tale om enden, nogle af os mener ligefrem i Bibelen at have fået udleveret en køreplan, så vi kan opstille i en tabel, i et skema eller på et kort, helt præcist, hvordan enden vil forme og udvikle sig. Andre tænker meget lidt på enden, ja for dem er enden mere eller mindre lig med "livets ende", den dag den enkelte dør og lægges i graven.

Trosbekendelsen forholder sig til enden i meget generelle vendinger, ingen detaljer her, hvilket også er klogt, for netop om disse er der næsten lige så mange meninger, som der er mennesker, som har beskæftiget sig med disse spørgsmål. Nogen konsensus er der ikke.

Med det verdenssyn, som råder i dag (det darwinistiske udviklingssyn), hvor Gud ikke er til som person, og hvor alt er betinget af naturkræfter og af menneskelige magters og forsamlings

vilje og beslutninger, er der ikke plads til nogen eskatologi ligeså lidt som til noget transcendent. Hvis der overhovedet i det moderne materialistiske verdens- og livssyn kan tales om en ende, har det meget lidt med historie, mål og mening at gøre; højest kan man tale om, at enhvers livsløb før eller siden kommer til en afslutning, at civilisationer kan komme til ophør, tidsepoker komme til ophør; astronomer kan også tale om solsystemets undergang, men det ligger millioner om ikke milliarder af år ude i fremtiden.

Alt lakker mod enden

Men Bibelen stiller os hele tiden for øje, at der er bevægelse i historien, fordi Gud er en levende Gud og en Gud, som er i bevægelse, som har et mål og en mening med det hans hænder og hans Ånd har skabt. Et endemål er fra skabelsens begyndelse lagt ind i skabelsen, nemlig at "Gud skal være alt i alle"; det mål ændredes ikke med faldet, men det kom til at blive opfyldt under meget anderledes forhold og betingelser. Guds vrede og dom og straf blev nu også et integreret element i frelseshistorien, og forsoning og genopretning blev sammen med Guds nåde, godhed og trofasthed frelseshistoriens dominerende temaer.

Gud udøver sin suverænitæt, men også sin retfærdighed ved at dømme verden. Gud hyldes som "dommens Gud", men det sættes sammen med en tilsvarende hyldest af hans miskundhed og retfærdighed. I det ligger også kimen til Bibelens tale om "Herrens dag". "Herrens dag" er den yderste dag, dommedag, dagen hvor den store hvide trone rejses, og hvor alle mennesker må stå for deres Gud, deres skaber og Herre og nu deres dommer. Men "Herrens dag" er også enhver dag, hvor Gud Herren skrider til dom, enhver dom over et folk og en nation, enhver national katastrofe

er derfor også et forvarsel og en advarsel om den kommende dom, "den store Herrens frygtelige dag".

Det er det perspektiv, vi skal have med os, når vi tænker på enden og taler om enden. Den kommer ikke sådan uden videre, men den kaldes frem af Ham, som altid har været universets Herre, og som aldrig har givet slip på det, men tværtimod har stadfæstet det ved at sende sin Søn til verden. Gud opretholder sin suverænitæt over os og gør os dermed til ansvarlige skabninger. Enden skal minde os om det, og Bibelen formaner os da også til at leve i lyset af enden og ikke at glemme, at alt hernede er på foreløbigheds vilkår. At lægge alle sine æg i den kurv, vi kunne kalde "verden" og satse sit liv på verdens værdier er en dårlig investering, som aldrig vil bringe os andet afkast end tab og evig skam.

Det er Aslan, der kalder enden frem, som det var ham, der i "tidernes morgen" kaldte Narnia frem. Aslan var der længe før Narnia, længe før nogen tid, havde altid været der. Aslan er der også nu, hvor Narnia slutter, og Aslans evige rige tager sin begyndelse. Alt er samlet om Aslan; aldrig har nogen rigtigt kunnet komme uden om ham, hvor ihærdigt de end har forsøgt, men nu er det ham og deres holdning til ham, deres kærlighed henholdsvis had til ham, som afgør deres evige skæbne.

"Skabningerne blev ved med at komme strømmende og deres øjne blev klarere og klarere, efterhånden som kom tættere og tættere på stjerneflokkene. Men når de kom op til Aslan, undergik de alle den ene eller anden form for forvandling. De kiggede ham alle lige ind i øjnene; jeg tror ikke, de havde noget valg. Og når nogle af dem kiggede, skete der en uhyggelig forandring med deres ansigter, som blev fortrukket i frygt og had; men hvad de talende dyr angik, var frygten og hadet der kun en brøkdel af et sekund. Man kunne se, at de pludselig holdt op med at være talende dyr. De blev forvandlet til almindelige dyr. Og alle de skabninger, der kiggede på Aslan på den måde, bøjede af til højre (til venstre for ham, for han stod vendt den anden vej), og forsvandt ind i hans store sorte skygge, der (som jeg allerede har fortalt dig) strakte sig bort til venstre fra døren. Børnene så dem aldrig igen. Jeg ved ikke, hvad der blev af dem. Men de andre

Vi kaldes til at stå for Jesu ansigt, tvinges til at kigge ham i øjnene. Det kan vi ikke gøre ret meget ved, for sådan har Gud bestemt det.

kiggede Aslan ind i øjnene og elskede ham, selv om nogle af dem samtidig var meget bange. Og alle disse skabninger kom ind gennem døren, ind på Aslans højre side. Der var nogle særlige eksemplarer imellem dem. Eustace genkendte endda en af de dværge, der havde været med til at skyde hestene. Man havde ikke tid til at fundere over det (og iøvrigt kom det ikke ham ved), for en overvældende glæde skubbende alle andre tanker og følelser ud af hans hoved. Blandt alle de glade skabninger, som nu flokkedes omkring Tirian og hans venner, var alle dem, som de havde anset for døde. Der var kentauren Rundvid og enhjørningen Ædelsten og det gode vildsvin og den gode bjørn og ørnen Vidblik og hundene og hestene og dværge Poggin".

Det må vist kaldes et væsentligt afsnit. Det er typisk narnisk, og det rummer og indeholder mange af de tanker og forestillinger, Lewis gjorde sig om dommens dag, om Himmel og Helvede. Lad det være understreget, at begge var virkelige for Lewis, ikke kun metaforer om eksistensen hernede.

"Faderen", sagde Jesus, "har givet Ham (Sønnen) magt til at holde dom, fordi han er Menneskesøn" og føjede han til: "I skal ikke undre jer over dette, for den time kommer, da alle de, der er gravene, skal høre hans røst og gå ud af dem - de der har øvet det gode, for at opstå til liv, men de, der har gjort det onde, for at opstå til dom" (Joh 5:27-29). Som vi hører et ekko af disse ord i den scene, vi lige har fået beskrevet,

hører vi også et ekko af den store doms- og adskillelsesvision i Matt 25:31-46. Faderen har lagt al dom i Sønnens hænder, for at alle skal ære Sønnen som de ærer Faderen.

Det kan føles underligt, at kun få kan høre Jesu navn nævnt uden på en eller anden måde at forholde sig til det, og forholde sig til det på en helt anden måde, end hvis det er Buddha, Sokrates, Gandhi eller en hvilken som helst anden stor historisk person, det handler om. Jesus får nogle helt andre strenge til at svinge, fremkalder nogle helt andre følelser.

Han tvinger sig ikke ind på os, og alligvel kan vi opleve, at han falder ind over os eller vi snubler, når vi møder hans navn. Indirekte minder vor samvittighed os om den plads, Han indtager i Guds plan for verden, og den plads, han burde indtage i vore liv. Og enten kapitulerer vi og overgiver os, eller vi fortrænger, bekæmper, flygter og udsletter af sind, tanke og samvittighed bevidstheden om Jesus og lykkes måske i det. Men så kommer evigheds dag, dommens dag, og flugten er ikke længere mulig.

For vi kaldes til at stå for hans ansigt, tvinges til at kigge ham i øjnene. Og vi kan ikke gøre ret meget ved det, for sådan har Gud bestemt det. "I skal ikke undre jer over det", sådan udtrykte Jesus det selv.

Nogle klarer ikke mødet

Et hobetal af Narnias skabninger, skønt privilegerede ved at have talens brug, klarer ikke dette møde. Deres ansigter fortrækkes i frygt eller lyser i had. Sandhedens time er inde, alle løgneskjul forsvinder, alle flugtveje afspærres, alle "står nøgne (helt ind til sjælen) for hans øjne, ham vi står til regnskab for" (Heb 4:12). Både jord og himmel flygter for hans åsyn (Åb 20:11). Sørgeligt og gruopvækkende ud over al beskrivelse at Guds højeste privilegerede væsener (det talende, tænkende menneske, skabt i Guds billede og lighed), skal få en ende som denne.

"Børnene (personerne fra vor verden, Aslan har kaldt og lukket ind i Narnia) så dem aldrig igen". Atter en af disse ultrakorte konstateringer, Lewis er så dygtig til lægge ind i sin fortælling. Dommen hører eksklusivt Aslan til, vi bliver aldrig inviteret til at give vort

besyv med. Og det bør vi være taknemlig for. Allerede her i livet er det svært og ubehageligt at dømmes. Og dommen har altid noget tveægget over sig, for hvem af os er helt ren, helt retfærdig, helt uden skyld? Sværdets od vil altid på en eller anden måde også pege indad mod os selv. "Jeg (Lewis) ved ikke, hvad der blev af dem". Igen en fyndig bemærkning, som siger meget mere, end ordene i sig selv gør.

Når vi taler om Helvede, om fortabelsen og om den dobbelte udgang befinder vi os i et minefyldt terræn. Vi ved, at minerne er der, og vi kender vor og andres sårbarhed, hvis nogen træder på dem. Terrænet (det minefyldte) er en realitet, er skinbarlig virkelighed. Det er Helvede, fortabelsen og den dobbelte udgang også, men vi skal færdes med stor varsomhed i det terræn.

Med sine ultrakorte sætninger midt i beskrivelsen af den store dom og den evige adskillelse, fastholder Lewis som Bibelen gør det, Helvedes virkelighed. Men han gør det respektfuldt, respektfuldt og med ærefrygt for Hans suverænitæt, som er alverdens dommer. Det er Ham og Ham alene, der afsiger dommen, Ham og Ham alene, der afgør dommen. Både Himmelen og Helvede rummer elementer, som hører til det, som er skjult for os og kun ligger åbenbart for Gud. Derfor skal vi træde varsomt og være forsigtig med ord. De få ord, siger ofte meget mere end de mange.

Når det gælder det apokalyptiske, den del af Guds åbenbaring, som angår det alleryderste, angår verdens ende, tales der ofte i Skriften om "at sætte segl for det", og Jesus fortæller os tydeligt, at der er ting, som vi ikke ved, og Paulus advarer os imod "at være kloge i egne tanker". Opblæsthed følger ofte af at tro sig at vide mere end vi gør, og er der noget, som gør evangeliet en bjørnestjeneste og sætter troværdigheden over styr, så er det selvretfærdighed og en tyrkertro på at vide mere end Gud har åbenbaret. Lewis har med sin korte fyndige bemærkning vist os, hvordan vi skal færdes i det terræn.

I Kristi retfærdighed

Men så er der gudskelov også andre skabninger "som kiggede Aslan ind i øjnene og elskede ham, selv om nogle af

dem samtidig var meget bange".

Der er dem, som vil stejle over bemærkningen, at "nogle af dem samtidigt var meget bange", nogle af dem "som elsker Aslan" vel at mærke. Er det da ikke så, at Det Nye Testamente taler om "den frimodighed", vi har nu og har på dommens dag (1 Joh 4:17), at vi, når vi ser Jesus, skal "glæde os over Ham med en uudsigelig og forherliget glæde" (1 Pet 1:8-9), og at vi kommer til Himlen med sejrsvished og evig jubel (2 Tim 4:8; 2 Pet 1:11)? Men så er der også andre steder, som fortæller os, at Herren kalder os for at aflægge regnskab for vor husholdelse, at vi "alle skal stå frem for Guds domstol, for hver for sig at aflægge regnskab for Gud" (Rom 14:11-12; 1 Kor 3:13-15; 2 Kor 5:10; se også 1 Kor 9:27). Johannes nævner også muligheden for "at stå med skam over for Ham ved hans genkomst" (1 Joh 2:28).

Der er ingen tvivl om, at vi kommer aldrig til at kunne stå overfor Gud i nogen anden retfærdighed end den, vi har i Kristus, han som er "blevet os visdom fra Gud, både retfærdighed og helligelse og forløsning" (1 Kor 1:30). Alene i Kristus har vi tillid, adgang og frimodighed. På den vis vil vi altid tænke med glæde på den dag, vi mødes med Herren Jesus, stedes for hans åsyn og ser ham ansigt til ansigt. Guds folk defineres ligefrem ved, at de "elsker Ham (Herren Jesus) i hans tilsynkomst" og "glæder sig til at se Ham (2 Tim 4:8). Men vi kommer ikke med "brask og bram", men "bævende". Sangen "Kun på grund af din nåde" udtrykker det godt:

"Kun på grund af din nåde
står vi foran dig.

Kun på grund af din nåde
kan vi komme nær

I din nærhed er der glæde,
i din nærhed er fred.

I din nærhed finder hjertet sin trøst
og endeløs kærlighed".

Vi går til Himlen med glæde, vi går Herren i møde med den tillid troen på Ham giver os, men samtidigt kan der være noget, vi kan være kede af, forspildte muligheder f.eks., sorgen over, at vi ikke elskede Jesus mere og fulgte ham mere trofast.

Blandt alle de skabninger, der kommer

ind på Aslans højre side, dem der i Matt 25:34 kaldes "min Faders velsignede" lægger Eustace mærke til nogle "sære" nogle, nogle, som kan sikkert ikke havde regnet med ville være der, bl.a. en dværg, som for ikke så længe siden havde gjort sig rigtigt dårlig bemærket. Ikke længere er det vore standarder og mål, der gælder, og gudskelov for det. Også her er Aslan suveræn, kun hans vilje, valg og beslutning gælder. "Men han (Eustace) havde ikke tid til at fundere over det (og iøvrigt kom det slet ikke ham ved), for en overvældende glæde skubbede alle andre tanker og følelser ud af hans hovede".

Blandt dem, Eustace genkender, er Rundvid, Ædelsten, Vidblik foruden talrige andre herligeskabninger. Gensynet og gensynets glæde er der i bredfyldt mål og fylder enhver. Lewis' himmel er ikke et stille Eulysium, et skyggeagtigt, konturløst og livløst sted. Nej her vimler det med liv, mangfoldigt liv, frigjort og friskt liv, sprudlende og boblende liv, som ingen nogensinde har kendt det her. Det er opstandelsesliv, liv, hvor alt, der var personen og kendte personen, er bevaret og mere end bevaret, bevaret i den fuldkommenhed den skabtes i, men frigjort fra alle ufuldkomneder, skavanker, fejl, kommen til kort, som prægede livet her.

Men herom er der mere at sige, men det må nok vente til næste gang og næste artikel-

Kristent Perspektiv udgives af
Perspektiv Bibelskole.

Sekretariatet v. Henning Lütje,
Falen 61A, 5000 Odense C, tlf.
74415540.

Ekspedition: Gerda Jessen
Sørensen, Lindevej 56 A. 5250
Odense SV, tlf. 66132048.

Redaktion: Carsten Thomsen
(ansv. red), ctpress@mac.com,
Louis Nielsen, louis.nielsen@mail.
dk. Astrid í Hjøllum Christensen.

Bladet udgives 4 gange om året.
Det udsendes gratis til studerende på
Perspektiv Bibelskole.

Årsabonnement: 125 kr. **Hjemme-**
side: www.kristentperspektiv.dk